

แผนพัฒนาการเกษตรตำบลหนองบ่อ
อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
ปี ๒๕๖๔ ฉบับปรับปรุง
(พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)

จัดทำโดย

นายโสธรจน์ อรุณพันธ์
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุบลราชธานี
อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
กรมส่งเสริมการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลของตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานีนี้ จัดทำขึ้นตามโครงการพัฒนาชุมชนปี ๒๕๖๔ ฉบับปรับปรุง (ประจำปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จุดอ่อน - จุดแข็ง - โอกาส-ภาวะคุกคาม (SWOT ANALYSIS) ของตำบล มุ่งเน้นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้มากที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนโดยผ่านผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ อาสาสมัครเกษตร และผู้แทนเกษตรกรระดับหมู่บ้าน ตลอดจนหน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่

การศึกษวิเคราะห์ข้อมูล ตามโครงการพัฒนาชุมชนฉบับนี้ ผู้จัดทำขอขอบพระคุณ ผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรท้องถิ่นและผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลและร่วมมือเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้จะสามารถทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในตำบลหนองบ่อดีขึ้นและยั่งยืนสืบไป

นายโสธรจน์ อรุณพันธุ์

เลขานุการศูนย์บริการฯ ตำบลหนองบ่อ
สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุบลราชธานี

กรกฎาคม ๒๕๖๗

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลฉบับนี้ จัดทำขึ้นตามกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรของตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี โดยการจัดเวทีชุมชนในระดับหมู่บ้านและตำบล ภายใต้หลักการที่ชุมชนมีส่วนร่วมคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจในการกำหนดแผนพัฒนาพื้นที่ด้วยตนเอง ภายใต้ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล เป็นการวางแผนปรับปรุงพัฒนาอาชีพการเกษตรโดยมุ่งการสร้างรายได้ การฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรในการพัฒนาการผลิตด้านการเกษตร ภายใต้ศักยภาพของพื้นที่และศักยภาพของชุมชน และเพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐที่บัญญัติภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตราที่ ๗๘ ที่รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง มาตราที่ ๗๙ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล และมาตราที่ ๘๔ รัฐจะต้องส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกรเพื่อวางแผนทางการเกษตร และรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกรดั่งนั้น จึงได้จัดทำโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาการเกษตรของตำบล ซึ่งปรากฏอยู่ในเอกสารฉบับนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเกษตรของตำบลนี้ได้เป็นอย่างดีต่อไป

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองบ่อ

อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

๒๕๖๗

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ โครงการพัฒนาชุมชนตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี	๑
บทที่ ๒ สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน	๖
บทที่ ๓ สถานการณ์ของชุมชน	๓๐
บทที่ ๔ สังเคราะห์ข้อมูล	๓๒
บทที่ ๕ แนวทางพัฒนาชุมชน	๓๗
บทที่ ๖ โครงการและกิจกรรม	๔๐
ภาคผนวก	๕๙

บทที่ ๑

โครงการพัฒนาชุมชนตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ที่รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติ และหลายหลายทางชีวภาพอย่าง สมดุล

๑.๒ เพื่อวางแผนทางการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินกิจการสาธารณะที่ตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกรในท้องถิ่นเพื่อให้เกษตรกรสามารถตัดสินใจในการผลิตการเกษตรด้วยตนเอง กำกับดูแลและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๓ เพื่อให้ตำบลหนองบ่อ ประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรเกษตรกรสถาบันเกษตรกร พัฒนาการเกษตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๔ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการในการพัฒนาการเกษตร

๑.๒ เพื่อให้มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานของส่วนราชการระดับท้องถิ่น เพื่อให้มีการบูรณาการทางด้านการพัฒนาการเกษตรที่มีการผสมผสาน และสามารถให้บริการแก่เกษตรกรที่จุดเดียว (One Stop Service) และมีการบูรณาการ โดยให้มีการให้บริการจากส่วนราชการทั้งในด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง

๑.๓ เพื่อเพิ่มศักยภาพของชุมชนในการวางแผนและการพัฒนาตนเอง ในด้านการพัฒนาเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ปรับปรุงคุณภาพสินค้า วางแผนในการบริหารจัดการ เพื่อใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนและพัฒนาระบบข้อมูลพื้นฐานของชุมชน รวมทั้งการเสนอแนะให้มีการใช้ประโยชน์จากงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาการเกษตร ตลอดจนส่งเสริมให้มีการออมและการระดมทุนของชุมชนเพื่อการลงทุนทางธุรกิจการเกษตร

๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๓.๑ ทำให้ตำบลหนองบ่อ มุ่งเน้นระบบการมีส่วนร่วมของเกษตรกร (People participation) และรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ แนวทางในการสร้างชุมชนเครือข่ายพัฒนาการเกษตร (Technical Cooperation among Developing Villages = TCDV)

๓.๒ ทำให้มีการสร้างรายได้จากการฟื้นฟูและการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรจากการพัฒนาการเกษตรที่มุ่งเน้นให้มีการเชื่อมโยง การปฏิบัติงานระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐ องค์กร แกนนำกลุ่มอาชีพ และหน่วยงานต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสนองต่อความต้องการของเกษตรกรในชุมชน

๓.๓ เกษตรกรในชุมชนมีแหล่งให้ความรู้ และเทคโนโลยีการเกษตรที่ถูกต้อง เหมาะสม สามารถนำไปปรับใช้ในการทำการเกษตรในไร่นาได้จริง ตลอดจนเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

๓.๔ เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและได้รับความเชื่อถือ เพื่อการบริโภคอุปโภคและเพื่อการส่งออกในอนาคต

๓.๕ องค์กรเกษตรกรในเขตโครงการมีความเข้มแข็ง สามารถเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรในระดับชุมชนในอนาคต

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ จำนวนหมู่บ้าน ๑๓ หมู่บ้าน

๔.๒ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด ๑,๓๙๘ ครัวเรือน

๔.๓ จำนวนประชากรภาคเกษตร ๕,๖๑๓ คน

๔.๔ พื้นที่ทั้งหมด ๓๑,๖๒๕ ไร่

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

- ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๖. งบประมาณที่ใช้ จำนวน ๒,๔๔๐,๕๐๐ บาท แหล่งที่มา

๖.๑ กรมส่งเสริมการเกษตร

๖.๒ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ

๖.๓ งบประมาณจังหวัดแบบบูรณาการ

๖.๔ กรมปศุสัตว์

๖.๕ กรมประมง

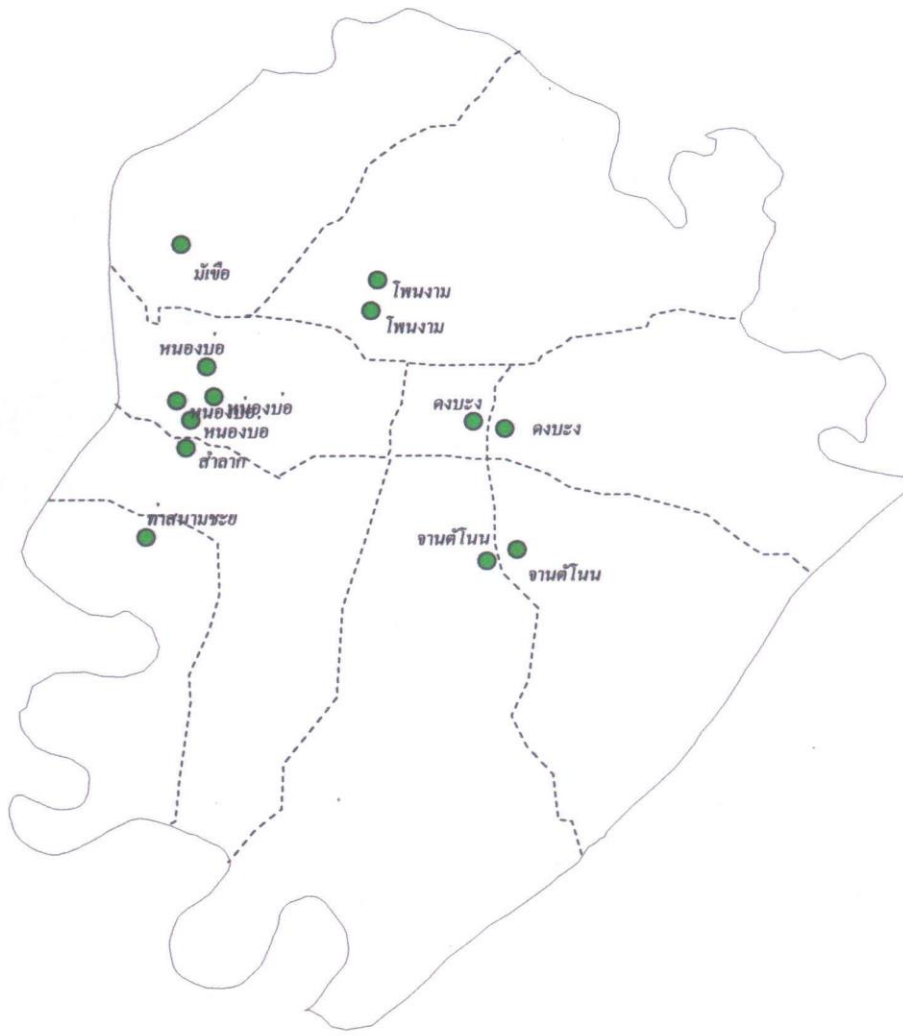
๖.๖ ศูนย์ไหมแห่งชาติอุบลราชธานี

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

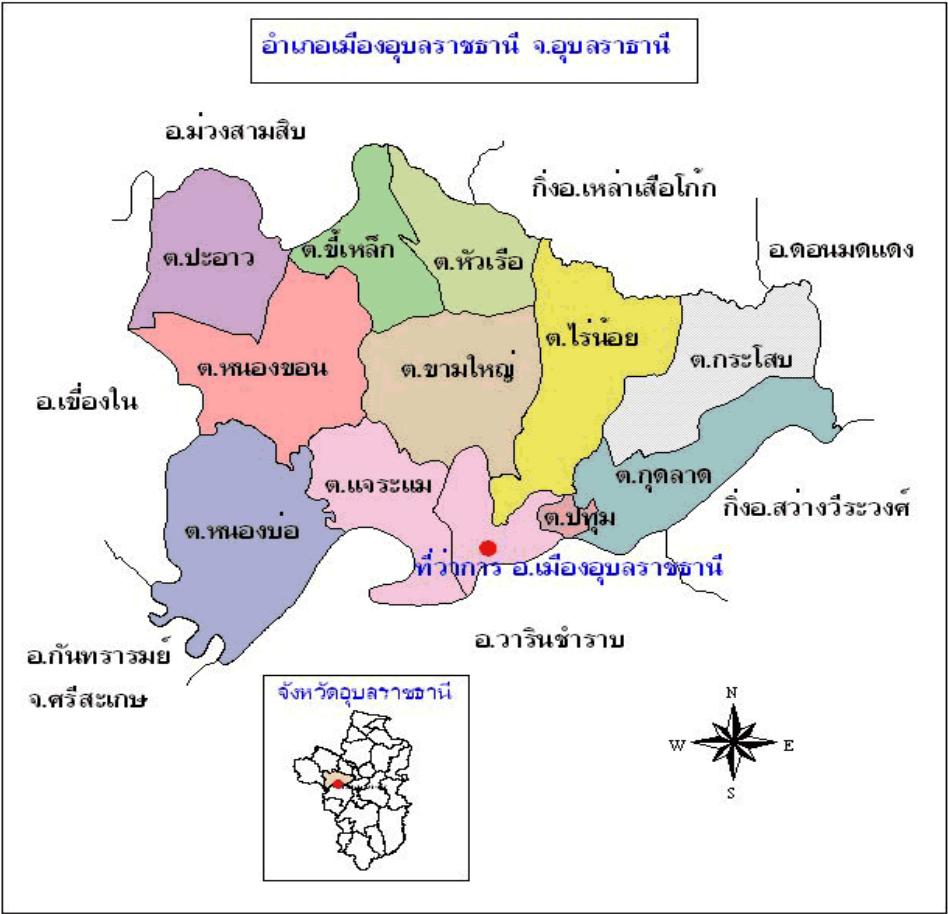
๗.๑ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ

๗.๒ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองบ่อ

แผนที่ตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

แผนที่อำเภอเมืองอุบลราชธานีแสดงที่ตั้งตำบลหนองบ่อ

แสดงเขตอำเภอและเส้นทางคมนาคม

บทที่ ๒

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน

๒.๑ ข้อมูลทางกายภาพ

๒.๑.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลหนองบ่อตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ประมาณ ๒๖ กิโลเมตรด้านทิศตะวันตกของอำเภอมีอาณาเขตพื้นที่อยู่ติดกับตำบลหนองขอน, อำเภอ กันทรารมย์, ตำบลชีทวน ,ตำบลแจระแม ดังนี้

ทิศเหนือ	จด	ตำบลหนองขอน
ทิศตะวันออก	จด	ตำบลแจระแม
ทิศตะวันตก	จด	ตำบลชีทวน อำเภอเขื่องใน
ทิศใต้	จด	อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น ๑๓ หมู่บ้าน ๑,๓๔๔ ครัวเรือน ประชากร ๕,๖๑๓ คนดังนี้

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร
๑	หนองบ่อ	๑๒๙	๑๒๐
๒	หนองบ่อ	๘๗	๘๕
๓	หนองบ่อ	๑๕๘	๑๕๐
๔	หนองบ่อ	๑๐๘	๑๐๔
๕	มะเขือ	๑๒๑	๑๑๕
๖	โพนงาม	๖๕	๖๕
๗	โพนงาม	๑๑๗	๑๑๐
๘	ดงบัง	๑๓๗	๑๒๐
๙	ดงบัง	๑๑๙	๑๐๐
๑๐	จานตะโนน	๑๑๙	๑๐๕
๑๑	จานตะโนน	๙๑	๘๕
๑๒	ลำลาก	๘๖	๘๐
๑๓	ท่าสนามชัย	๖๑	๖๐
รวม	๑๓ หมู่บ้าน	๑,๓๔๘ ครัวเรือน	๑,๒๙๙ ครัวเรือน

๒.๑.๒ สภาพภูมิประเทศ

เนื้อที่ ตำบลหนองบ่อ มีพื้นที่ตำบลตามประกาศกระทรวงมหาดไทยประมาณ ๔๘,๗๕๐ ไร่ หรือ ๗๘.๐ ตารางกิโลเมตร เป็นเขตปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ

การใช้ที่ดิน

ลำดับที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	พื้นที่/ไร่	ร้อยละ
๑	ที่พักอาศัย	๑,๙๔๐.๐	๓.๙๘
๒	เกษตรกรรม	๒๑,๑๗๐.๐	๒๙.๑๙
๓	ธุรกิจการค้า/พาณิชยกรรม	๙๒๐	๑.๘๙
๔	สถานศึกษา	๑,๔๘๐	๓.๐๓
๕	ศาสนาสถาน	๑,๘๘๐	๓.๘๖
๖	สถานที่ราชการ	๑,๑๐๐	๒.๒๖
๗	ถนนและที่สาธารณะ	๑,๓๗๐	๒.๘๑
๘	อุตสาหกรรม	-	-
๙	แหล่งน้ำ	-	-

๒.๑.๓ พื้นที่ป่า

ตำบลหนองบ่อมีพื้นที่ป่าไม้ รวมทั้งหมด ๒๕,๗๓๐ ไร่ หรือร้อยละ ๕๒.๗๘ ของพื้นที่ทั้งหมด

๒.๑.๔ อุณหภูมิ

๒.๑.๕ แหล่งน้ำและปริมาณน้ำในรอบปี ปริมาณน้ำฝน

ตำบลหนองบ่อมีพื้นที่ที่เป็นแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑,๖๑๑ ไร่ ดังนี้

๑.๑. แม่น้ำ

- แม่น้ำมูล ไหลผ่านทางทิศใต้ของตำบล เขตพื้นที่ปกครอง หมู่ที่ ๑๐ , ๑๑ บ้านจันทะโนน สภาพน้ำดี มีน้ำตลอดปี

- แม่น้ำชี ไหลผ่านทางทิศตะวันตกของตำบล เขตพื้นที่ปกครอง หมู่ที่ ๑๓ บ้านท่าสนามชัย สภาพน้ำดี มีน้ำตลอดปี

- ลำแซบาย ไหลผ่านทางทิศเหนือของตำบล เขตพื้นที่ปกครอง หมู่ที่ ๕ บ้านมะเขือ, หมู่ที่ ๖,๗, บ้านโพนงาม หมู่ที่ ๘,๙ บ้านดงบัง สภาพน้ำดี มีน้ำตลอดปี

๑.๒. หนอง, บึง

ชื่อแหล่งน้ำ	ที่ตั้งหมู่ที่	สภาพน้ำ	การใช้ประโยชน์
กุดปลาภาพ	๑	ดี	ทำการเกษตร เลี้ยงสัตว์ แหล่งอาหารโปรตีน
ร่องน้ำคำ	๒	ดี	ทำการเกษตร เลี้ยงสัตว์ แหล่งอาหารโปรตีน
กุดปลาควัว	๓	ดี	ทำการเกษตร เลี้ยงสัตว์ แหล่งอาหารโปรตีน
กุดโพรง	๔	ดี	ทำการเกษตร เลี้ยงสัตว์ แหล่งอาหารโปรตีน
กุดวังช้าง	๔	ดี	ทำการเกษตร เลี้ยงสัตว์ แหล่งอาหารโปรตีน
กุดโง้ง	๕	ดี	ทำการเกษตร เลี้ยงสัตว์ แหล่งอาหารโปรตีน
หนองโดน	๖	ดี	ทำการเกษตร เลี้ยงสัตว์ แหล่งอาหารโปรตีน
หนองขุมดิน	๗	ดี	ทำการเกษตร เลี้ยงสัตว์ แหล่งอาหารโปรตีน
หนองเดิด	๘	ดี	ทำการเกษตร เลี้ยงสัตว์ แหล่งอาหารโปรตีน
หนองจับ	๙	ดี	ทำการเกษตร เลี้ยงสัตว์ แหล่งอาหารโปรตีน

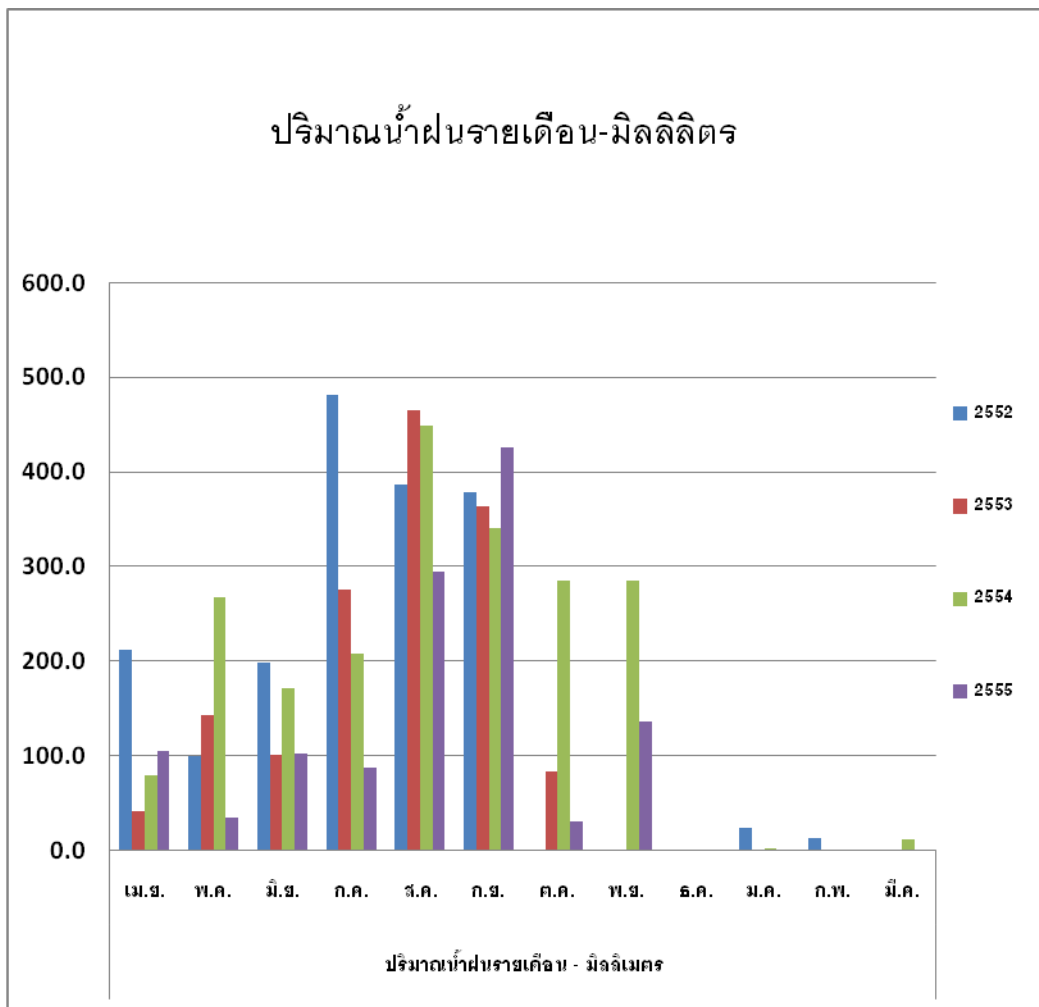
๑.๓. น้ำฝน

ปริมาณน้ำฝน

จังหวัดอุบลราชธานี

รายการ	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓
	ปริมาณน้ำฝน (ม.ม.)	ปริมาณน้ำฝน (ม.ม.)	ปริมาณน้ำฝน (ม.ม.)	ปริมาณน้ำฝน (ม.ม.)	ปริมาณน้ำฝน (ม.ม.)
มกราคม	๒๒.๕	๐.๐	๑.๙	๐.๐	๐
กุมภาพันธ์	๑๒.๑	๐.๐	๐.๐	๐	๐
มีนาคม	๐.๐	๐.๐	๑๑.๔	๐	๐
เมษายน	๒๑๑.๗	๔๑.๒	๗๙.๓	๑๐๔.๕	๑๐๓
พฤษภาคม	๙๙.๖	๑๔๒.๑	๒๖๖.๙	๓๔.๕	๑๔๐
มิถุนายน	๑๙๘.๔	๑๐๑.๑	๑๗๐.๗	๑๐๑.๓	๑๕๐
กรกฎาคม	๔๘๑.๕	๒๗๕.๓	๒๐๗.๒	๘๖.๘	๑๒๐
สิงหาคม	๓๘๗.๕	๔๖๕.๖	๔๔๙.๑	๒๙๔.๗	๒๕๐
กันยายน	๓๗๙.๒	๓๖๓.๙	๓๔๐.๘	๔๒๖.๘	๒๐๐
ตุลาคม	๐.๐	๘๓.๑	๒๘๕.๗	๓๐.๒	๕๐
พฤศจิกายน	๐.๐	๐.๐	๒๘๕.๗	๑๓๖.๗	๐
ธันวาคม	๐	๐	๐	๐	๐
ปริมาณน้ำฝนราย ปี(มิลลิเมตร)	๑,๗๙๒.๕	๑,๔๗๒.๓	๒,๐๙๘.๗	๑,๒๑๔.๕	๑,๐๑๓
จำนวนฝนตก ตก/วัน/ปี	๒๔	๗๕	๑๒๘	๘๗	๘๙

ที่มา : สถานีตรวจอากาศจังหวัด

๒.๑.๖ เส้นทางคมนาคม

ตำบลหนองบ่อ มีระยะทางห่างจากอำเภอเมืองอุบลราชธานีประมาณ ๒๖ กิโลเมตร มีการคมนาคมขนส่งอยู่ ๒ เส้นทางคือ

๑. การคมนาคมทางบก ตำบลหนองบ่อเป็นตำบลที่มีเส้นทางคมนาคมสะดวกในระดับปานกลางถึงค่อนข้างดี เนื่องจากเป็นตำบลที่ตั้งห่างถนนใหญ่หรือถนนสายหลัก มีถนนลาดยาง และถนนคอนกรีตเข้าถึงทุกหมู่บ้าน

๒. การคมนาคมทางน้ำ เนื่องจากตำบลหนองบ่อเป็นตำบลที่มีแม่น้ำไหลผ่านเกือบโดยรอบตำบล การคมนาคมทางเรือยังนับว่ามีความสำคัญต้องใช้อยู่บ้างในด้านการติดต่อกับชุมชนตำบลที่อยู่ใกล้เคียงฝั่งแม่น้ำมูลและแม่น้ำชี ซึ่งยังไม่มีสะพานข้าม

๒.๑.๗ ข้อมูลกลุ่มชุดดิน ความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน

ตำบลหนองบ่อมีลักษณะของดิน แบ่งตามกลุ่มชุดดิน ได้ ๑๔ กลุ่ม เรียงตามลำดับจากปริมาณเนื้อที่จากมากหาน้อยได้ดังนี้

๑.กลุ่มชุดดินที่ ๔ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๒๐,๐๘๗ ไร่ ส่วนใหญ่อยู่บริเวณที่ลุ่มด้านทิศตะวันตกและทิศใต้ บ้านท่าสนามชัย หมู่ที่ ๑๓ บริเวณริมฝั่งแม่น้ำชีถึงริมฝั่งแม่น้ำมูล ที่ลุ่มด้านทิศตะวันออกจดที่ลุ่มด้านทิศเหนือบ้านดงบัง และที่ลุ่มริมลำเซบายด้านทิศเหนือบ้านมะเขือหมู่ที่ ๕ จดบ้านโพนงามหมู่ที่ ๗ การใช้ประโยชน์ปัจจุบันเกษตรกรใช้ทำนา

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินบนมีสีน้ำตาลปนเทาหรือสีน้ำตาล ดินล่างมีสีน้ำตาลปนเทา หรือสีน้ำตาล หรือสีเทาปนสีเขียวมะกอกมีจุดประสีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีน้ำตาลแก่ อาจพบก้อนปูน ก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็ก และแมงกานีสในชั้นดินล่าง การระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว พบตามที่ราบเรียบหรือที่ราบลุ่มระหว่างคันดินริมลำน้ำ กับลานตะพักลำน้ำค่อนข้างใหม่ น้ำแช่ขัง ในฤดูฝนลึก ๓๐ - ๕๐ ซม. นาน ๔-๕ เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง pH ๕.๕-๖.๕ ถ้าหากดินมีก้อนปูนปะปนอยู่ pH จะเป็น ๗.๐-๘.๐ ได้แก่ ชุดดินชัยนาท ราชบุรี ท่าพล และสระบุรี, บางมูลนาก ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งยกทรงเพื่อปลูกพืชผักหรือไม้ผล ซึ่งมักจะให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ในฤดูฝนมีน้ำแช่ขังนาน ๔ - ๕ เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : สภาพพื้นที่ราบลุ่มมีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเกือบราบเรียบ ดินมีสภาพการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว ในช่วงฤดูฝนมีน้ำขังที่ผิวดินเป็นระยะเวลา ๔-๕ เดือน เนื้อดินเป็นดินเหนียวเก็บกักน้ำได้ดี จึงเหมาะสมที่จะใช้ในการทำนามากกว่าการปลูกพืชอย่างอื่น อย่างไรก็ตามหลังการเก็บเกี่ยวข้าวหรือในช่วงฤดูแล้งกลุ่มชุดดินนี้ สามารถใช้ในการปลูกพืชไร่หรือพืชผักที่มีอายุสั้นได้เป็นอย่างดี เนื่องจากดินมีความชื้นพอที่จะปลูกได้และดินกลุ่มนี้พบบริเวณที่อยู่ใกล้กับแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำสายสำคัญจึงสามารถที่จะนำน้ำจากแม่น้ำดังกล่าวมาใช้เสริมในการปลูกพืชได้และได้มีการปฏิบัติกันอย่างกว้างขวางในภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๔

ปลูกข้าวหรือทำนา เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้กับดินโดยการไถกลบตอซัง หลังการเก็บเกี่ยวข้าว การปลูกพืชตระกูลถั่วในช่วงหลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้วหมุนเวียนกับพืชไร่อย่างอื่น

การใช้ปุ๋ยเคมี ใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรก ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ หรือ สูตร ๒๐-๒๐-๐ หรือ สูตร ๑๘-๒๐-๐ สูตรใดสูตรหนึ่ง อัตรา ๒๐ กก./ไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ไวต่อช่วงแสงและอัตรา ๓๕ กก./ไร่ สำหรับข้าวไม่ไวต่อช่วงแสงใส่ก่อนปักดำ ๑ วัน หรือใส่วันปักดำแล้วคราดดินกลบ ครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าด้วยแอมโมเนียมซัลเฟต อัตรา ๑๕ กก./ไร่ หรือปุ๋ยยูเรีย อัตรา ๖ กก./ไร่ สำหรับข้าวไวต่อช่วงแสง ถ้าเป็นข้าวไม่ไวต่อช่วงแสงให้ใส่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต อัตรา ๑๓ กก./ไร่ ให้ใส่ก่อนระยะข้าวออกดอกประมาณ ๓๐ วัน หรือหลังปักดำแล้ว ๓๐-๔๕ วัน โดยหว่านให้ทั่วแปลง พันธุ์ข้าวที่แนะนำ เช่น ขาวตาหยก ไข่มุกรวงยาว สีรวง ลูกเหลือทอง เหลืองประทิว ๑๒๓ ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ กข ๗ กข. ๑๓ กข ๒๓ สุพรรณบุรี ๙๐

ปลูกพืชไร่ กรณีปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูแล้งหรือหลังเก็บเกี่ยวข้าว เตรียมพื้นที่เพาะปลูก ให้ทำร่องระบายน้ำรอบกระถางนาและทำร่องภายในกระถางนา ห่างกันประมาณ ๑๐-๑๕ เมตร ร่องกว้าง ๔๐-๕๐ ซม. ลึก ๒๐-๓๐ ซม. เพื่อช่วยระบายน้ำหรือให้น้ำดูแลพืชปลูก กรณีเปลี่ยนสภาพพื้นที่จากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่แบบถาวร ต้องสร้างคันดินรอบพื้นที่ปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน ภายในพื้นที่ยกทรง

ปลูกแบบถาวร โดยให้สันร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คุระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อย โดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ ซม. และกว้าง ๑.๕ - ๒.๐ เมตร เพื่อช่วยระบายน้ำบนสันร่องและเพื่อสะดวกในการเข้าไปดูแลกำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย

การใส่ปุ๋ยเคมี เช่น **พืชตระกูลถั่ว** ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๐-๔๖-๐ อัตรา ๑๕-๒๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๐-๒๐-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ ใส่รองก้นร่องปลูกหรือโรยสองข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบ เมื่อถั่วอายุได้ ๒๐-๒๕ วัน

ข้าวโพดและข้าวฟ่าง ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๔๐-๕๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๒๓-๒๓-๐ อัตรา ๓๕-๔๕ กก./ไร่ โรยทั้งแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบเมื่อข้าวโพด ข้าวฟ่าง อายุ ๒๐-๒๕ วัน หรือใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ โดยใส่รองก้นหลุม ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๒๐-๓๐ กก./ไร่ หรือสูตร

๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐-๑๕ กก./ไร่ โรยสองข้างแถวแล้วพรวนดินกลบเมื่อข้าวโพดหรือข้าวฟ่าง อายุ ๒๐-๒๕ วัน

ฝ้าย ใช้สูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๒๐-๓๐ กก./ไร่ หรือ ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๕-๒๐ กก./ไร่ กรณีดินมีธาตุฟอสฟอรัสต่ำใส่สูตร ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ ใส่หลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน

ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เตรียมพื้นที่ปลูกเพื่อแก้ปัญหาการระบายน้ำของดินและน้ำท่วมขัง โดยทำคันดินล้อมรอบพื้นที่ ยกร่องปลูกไม้ผล เพื่อป้องกันการแช่ขังของน้ำ และเพื่อระบายน้ำออกในช่วงที่มีระดับน้ำใต้ดินตื้น เตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ ซม. คลุกเคล้าด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก ๒๕-๓๐ กก./หลุม

การใส่ปุ๋ยเคมี เช่น **มะม่วง** เช่น พันธุ์เขียวเสวย ทองดำ ฟ้าหล้น หนั่งกลางวัน น้ำดอกไม้ การใส่ปุ๋ยเคมีให้ใช้อัตราครึ่งหนึ่งของจำนวนอายุ เช่น มะม่วง อายุ ๑๐ ปี ก็ใส่ปุ๋ย จำนวน ๕ กก./ต้น แบ่งการใส่ปุ๋ย ๓ ครั้ง ๆ ละเท่ากันดังนี้ ครั้งที่ ๑ ใช้ปุ๋ย ๑๓-๑๓-๒๑ ใส่ในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน ครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ย ๑๕-๑๕-๑๕ ใส่ในช่วงเดือนพฤษภาคม และครั้งที่ ๓ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ หรือ ๘-๒๔-๒๔ ในช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม

มะละกอ พันธุ์ที่แนะนำได้แก่ โกโก้ แยกดำ จำปาตะ สายน้ำผึ้ง ฮาวาย มาเลเซีย ใช้สูตร ๑๔-๑๒-๑๒ หรือ ๒๐-๑๕-๑๕ ควรใส่หลังจากย้ายปลูก ๒-๓ อาทิตย์ ถึงมะละกออายุได้ ๑ ปี ใส่ปุ๋ย ๑ กก./ต้น/ปี หลังจากอายุได้ ๑ ปีขึ้นไป ใส่ประมาณ ๑-๑.๕ กก./ต้น/ปี

ฝรั่ง พันธุ์ที่แนะนำ ได้แก่ พันธุ์เวียดนาม พันธุ์ทุลเกล้า กลมสาลี การใส่ปุ๋ย สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๓-๑๓-๒๑ อัตราประมาณ ๑ กก./ต้น/ปี ควบคู่ไปกับการใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๑๐ กก./ต้น

กล้วยหอม พันธุ์ที่แนะนำได้แก่ กล้วยหอมทอง ใส่ปุ๋ยคอกหรือใส่ปุ๋ยหมัก เมื่ออายุได้ ๑ สัปดาห์ ๑ เดือน และ ๒ เดือน ตามลำดับครั้งละประมาณ ๕ กก./ต้น ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กก./ต้น แบ่งใส่ ๒ ครั้ง เมื่ออายุ ๓ เดือน และ ๕ เดือน

๒. กลุ่มชุดดินที่ ๔๐ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑๑,๐๔๒ ไร่ เป็นดินที่อยู่ในพื้นที่ดอน ตั้งแต่บริเวณบ้านมะเขือ บ้านโพนงาม ดงบัง หนองบ่อ ลำลาก ท่าสนามชัย และจานตะโนน การใช้ประโยชน์ปัจจุบันเกษตรกรใช้เป็นที่อยู่อาศัย ปลูกพืชสวน ไม้ผลไม้ยืนต้น พื้นที่ป่าและใช้ทำนา

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทราย ดินสีน้ำตาลอ่อน สีเหลืองหรือแดง บางแห่งอาจพบจุดประสีในดินชั้นล่าง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดพวกตะกอนลำน้ำหรือจากการสลายตัวผุพังของหิน เนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จนถึงพื้นที่ลาดเชิงเขา ส่วนใหญ่มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๒๐ % และบางส่วนมีความลาดชันประมาณ ๒๐ - ๓๕ % เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่

ลึกกว่า ๑ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ pH ๔.๕ - ๕.๕ ได้แก่ชุดดินสันป่าตอง เขาพลอง ชุดดินหุบกระพง และชุดดินยางตลาด ชุมพาง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ปอ ข้าวโพด และถั่ว บางแห่งมีสภาพเป็นป่าละเมาะ หรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เนื้อดินเป็นทรายจัด น้ำซึมผ่านชั้นดินได้เร็วมาก ดินอุ้มน้ำต่ำ ระดับน้ำใต้ดินต่ำมาก ดินมีการกัดกร่อนในบริเวณที่มีความลาดชันสูง ความอุดมสมบูรณ์ ของดินต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๔๐ มีความเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ และไม้ผลค่อนข้างไม่เหมาะสมที่จะนำมาปลูกพืชผัก และไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการทำนา เนื่องจากเนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายและสภาพพื้นที่ไม่อำนวย แต่สามารถใช้ประโยชน์ในการปลูกไม้โตเร็วและปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ได้ดี

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๔๐

ปลูกพืชไร่ ปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน -ใช้วัสดุคลุมดิน เช่น ฟางข้าว หรือ เศษพืชต่าง ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เม็ดฝนที่ตกลงมากระแทกผิวดิน โดยตรง -ไถพรวนดินและปลูกพืชไร่ขวางความลาดเทของพื้นที่ โดยเฉพาะบริเวณที่มีความลาดเทเกิน ๕ % -สร้างสิ่งกีดขวางทิศทางการไหลของน้ำผิวดิน เมื่อฝนตกหนัก เช่น คันดิน ร่องระบายน้ำ คันเบนน้ำ บ่อตกตะกอน หรือบ่อน้ำประจำไร่นา -ปลูกแถบหญ้า เช่น หญ้าแฝกสลับกับพืชที่ปลูกเป็นแถวขวางความลาดเทของพื้นที่ **ปัญหาดินเป็นทรายค่อนข้างจัดและมีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ**

ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยเทศบาล อัตรา ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือปลูกพืชปุ๋ยสด แล้วไถกลบลงดินเมื่อพืชปุ๋ยสดอายุ ๔๐-๕๐ วัน หรือออกดอกได้ประมาณ ๕๐ % พืชปุ๋ยสดที่แนะนำ ได้แก่ ปอเทือง ถั่วพุ่ม ถั่วดำ โสนต่าง ๆ

ข้าวโพดและข้าวฟ่าง ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๔-๑๔-๑๔ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๖-๑๖-๑๖ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๑๐ อัตรา ๒๕-๓๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐-๑๕ กก./ไร่ การใส่ให้แบ่งครั้งใส่ ครั้งแรกใส่รองกันหลุมตอนปลูก ครั้งที่สองโรยสองข้างแถวหลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน แล้วพรวนดินกลบ

มันสำปะหลัง ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๒-๑๒-๑๓ หรือสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ หรือสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ อัตรา ๔๐-๕๐ กก./ไร่ ใส่ร่วมกับปุ๋ย ๔๖-๐-๐ อัตรา ๒๕-๓๕ กก./ไร่ หรือใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑๐๐ กก./ไร่ หรือ ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕

อัตรา ๑๐๐ กก./ไร่ เลือกใช้สูตรใดสูตรหนึ่ง วิธีใส่ครั้งแรกหลังปลูก ๑-๒ เดือน และครั้งที่สองเมื่อมันสำปะหลังอายุ ๔-๖ เดือน แบ่งใส่สองครั้ง ๆ ละ เท่า ๆ กัน

ปอแก้ว ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ ใส่ตอนปลูกและหลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน แบ่งครั้งใส่ ครั้งแรกใส่รองกันหลุม ครั้งที่สองโรยข้างแถวปลูกหรือหว่านปุ๋ยทั้งหมด หลังปลูก ถ้าปลูกแบบหว่าน

แตงโม ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๕๐-๑๐๐ กก./ไร่ ใส่รองกันหลุมและใส่ปุ๋ยสูตร ๑๐-๑๐-๒๐ หรือ ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๕๐-๑๐๐ กก./ไร่ ใส่ปุ๋ยเป็นจตุรรอบโคนต้น ห่างจากโคนต้น ๓๐ ซม. เมื่อแตงโมอายุ ๓๐ วัน

ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น ไม้เตง หรือไม้ใช้งาน ปัญหาดินเป็นทราย ความชื้นในดินต่ำเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดินโดยใส่ปุ๋ยหมักปุ๋ยคอก หรือ เศษใบไม้แห้ง อัตรา ๓-๕ กก./หลุม ตอนเตรียมหลุมปลูก ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๐-๓๐ กรัม/หลุม และปุ๋ยฟอสเฟต อัตรา ๓๐๐ กรัม/หลุม

มะม่วง ดินเป็นทราย ความชื้นในดินต่ำ เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน โดยใส่ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก หรือเศษใบไม้แห้ง อัตรา ๓-๕ กก./หลุม ตอนเตรียมหลุมปลูก ดินมีความสมบูรณ์ต่ำ ใส่ปุ๋ยเคมี โดยใส่ทุกปี ปีละ ๒

ครั้ง ในตอนต้นและปลายฤดูฝน โดยใส่ปุ๋ยคอก อัตรา ๒๐-๕๐ กก./ตัน ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ จำนวนกิโลกรัมของปุ๋ยที่ใส่/ตัน/ปีจะเท่ากับครึ่งหนึ่งของอายุต้นมะม่วง ให้ใส่เป็นจुरรอบรัศมีทรงพุ่ม ปุ๋ยคอกให้โรยรอบรัศมีทรงพุ่ม

มะม่วงหิมพานต์ ดินเป็นทรายและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๓๐-๕๐ กก./ตัน และควรใส่ทุกปี ร่วมกับใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ อัตรา ๓๐๐-๘๐๐ กรัม/ตัน เมื่ออายุ ๑-๒ ปี และใส่ ๑ กก./ตัน เมื่ออายุ ๓ ปี เมื่ออายุ ๔-๖ ปี ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑.๕-๒.๐ กก./ตัน และเมื่ออายุ ๗ ปี ขึ้นไป ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๒-๓ กก./ตัน

๓. กลุ่มชุดดินที่ ๑๕/๓๘ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๕,๔๒๔ ไร่ อยู่บริเวณทางทิศใต้จากบ้านจานตะโนนจนถึงแม่น้ำมูล เป็นกลุ่มดินชุดที่ ๑๕ และกลุ่มดินชุดที่ ๓๘ ปะปนกันอยู่ รายละเอียดตามหมายเลขดินนั้นๆ

๔. กลุ่มชุดดินที่ ๑๘ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๒,๙๓๗ ไร่ อยู่บริเวณด้านทิศเหนือบ้านหนองบ่อถึงบ้านมะเขือ และทอดยาวตามร่องน้ำผ่านทางทิศใต้บ้านโพนงามจนถึงแหล่งน้ำหนองกุดจับทิศตะวันออกบ้านโพนงาม หมู่ที่ ๖ การใช้ประโยชน์ปัจจุบันเกษตรกรใช้ทำนา

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย สีเทาปนน้ำตาลอ่อน, สีน้ำตาลปนแดงอ่อน ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีเทาปนน้ำตาล, สีเทาปนชมพู พบจุดประสีน้ำตาลแก่ สีแดงปนเหลือง ปะปน เกิดจากพวกตะกอนลำน้ำพบบริเวณ พื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบตามลานตะพักลำน้ำ ระดับต่ำ น้ำแช่ขังลึก ๓๐ ซม. นานประมาณ ๔ เดือน เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ ดินชั้นบน pH ๖.๐-๗.๐ ส่วนดินชั้นล่าง pH ประมาณ ๕.๕-๖.๕ ได้แก่ ชุดดินเขาย้อย ชลบุรี และโคกสำโรง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งใช้ปลูกอ้อย หรือ ปลูกพืชล้มลุกในฤดูแล้ง

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เนื้อดินเป็นดินทรายหยาบ พืชมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ ความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ ฤดูฝนมีน้ำแช่ขังนาน ๓-๔ เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๑๘ พบบริเวณที่ราบต่ำ สภาพพื้นที่ราบเรียบ ถึงเกือบราบเรียบ ดินมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว ในช่วงฤดูฝนมีน้ำขังนานระหว่าง ๓-๔ เดือน จึงมีศักยภาพเหมาะสมในการทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ พืชผักและไม้ผล ยกเว้นถ้าได้มีการปรับปรุงแก้ไข ปัญหาน้ำขังและการระบายน้ำของดิน อย่างไรก็ตามในสภาพปัจจุบันสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักอายุสั้น ได้ ในช่วงฤดูแล้ง ถ้ามีน้ำชลประทานและแหล่งน้ำธรรมชาติเสริม

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๑๘

ปลูกข้าวหรือทำนา ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ข้าวพันธุ์ที่แนะนำ

๑.๑ ข้าวที่ไวต่อช่วงแสง ได้แก่ ขาวปากหม้อ ขาวตาแห้ง ๑๗ เก้ารวง เหลืองประทิว ๑๒๓ น้ำสะก่วย ๑๙ ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ นางมล เอส-๔ ปทุมธานี ๖๐

๑.๒ ข้าวที่ไม่ไวต่อช่วงแสง ได้แก่ กข.๑-๗ กข.๙ กข.๑๐ กข.๑๑ กข.๒๑ กข.๒๕ สุพรรณบุรี ๖๐ สุพรรณบุรี ๗๐ พิษณุโลก ๖๐-๒ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๓๕ กก./ไร่ หรือสูตร ๑๖-๑๖-๘ หรือสูตรใกล้เคียง อัตรา ๒๕-๓๕ กก./ไร่ หรือปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ หรือ ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๓๐ กก./ไร่ ใส่ ร่วมกับปุ๋ยยูเรีย อัตรา ๑๕-๒๐ กก./ไร่ การใส่ให้แบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งละเท่า ๆ กัน ครั้งแรกใส่ระยะปักดำ และครั้งที่สองใส่หลังครั้งแรก ประมาณ ๓๐ วัน หรือระยะที่ต้นข้าวตั้งท้อง สำหรับปุ๋ยที่ใส่รวมก็ให้แบ่งใส่ ๒ ครั้งเช่นเดียวกัน ปัญหาดินแน่นหลังจากการทำเทือกปักดำ ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ได้แก่ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ ในระยะเตรียมดินก่อนปักดำข้าวหรือปลูกพืชตระกูลถั่ว เช่น ปอเทือง โสน โสนอัฟริกัน

ฯลฯ เป็นปุ๋ยพืชสด ปลุกก่อนปลูกข้าว ๒-๓ เดือนแล้วไถกลบ เมื่อพืชตระกูลถั่วออกดอกหรือไถกลบฟาง ข้าวและเศษหญ้าลงไปดิน ทิ้งไว้ให้สลายตัว เป็นอินทรีย์วัตถุจะช่วยให้ดินร่วนซุยอีกทางหนึ่ง

ปลุกพืชไร่ ปัญหาการระบายน้ำของดินค่อนข้างเลวถึงเลว และน้ำท่วมขังในฤดูฝน การเตรียมพื้นที่ปลูก ในกรณีปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูแล้งหลังการเก็บเกี่ยวข้าว หรือกรณีเปลี่ยนพื้นที่ทำนาไปเป็นปลูกพืชไร่แบบถาวร ให้ทำคันดินล้อมและขุดยกร่องและระบายน้ำ ต้องสร้างคันดินรอบพื้นที่ปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน ภายในพื้นที่ยกร่องปลูกแบบถาวร โดยให้สันร่องกว้าง ๖-๘ เมตร ระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อย โดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ ซม. และกว้าง ๑.๕ - ๒.๐ เมตร เพื่อช่วยระบายน้ำบนสันร่องและเพื่อสะดวกในการเข้าไปดูแลกำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย ปัญหาดินไม่ร่วนซุยเท่าที่ควร แก้ไขโดยการใช้อินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก และปุ๋ยหมัก อัตรา ๑-๒ ตัน/ไร่

ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เช่น พืชตระกูลถั่ว (ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง) ใส่ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๒-๒๔-๑๒ หรือ ๘-๒๔-๒๔ อัตรา ๒๐-๓๐ กก./ไร่ หรือ สูตร ๑๐-๒๐-๑๐ อัตรา ๒๕-๓๕ กก./ไร่ ใส่ตอนปลูกหรือหลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน โดยใส่รองกันหลุมหรือโรยสองข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบ

ข้าวโพดและข้าวฟ่าง ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ ใส่ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๒๐-๒๕ กก./ไร่ หรือสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐-๑๕ กก./ไร่ ใส่ตอนปลูกและหลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน โดยใส่รองกันหลุมและโรยสองข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบ

ฝ้าย ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๔-๑๔-๑๔ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๖-๑๖-๑๖ อัตรา ๓๕-๔๕ กก./ไร่ ใส่ตอนปลูกและหลังปลูกแบ่งครั้ง ครั้งแรกรองกันหลุมปลูก ครั้งที่สองโรยข้างแถวแล้วพรวนดินกลบ

ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น ปัญหา น้ำท่วมขังในฤดูฝนและดินระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว จัดทำคันดินรอบพื้นที่ ยกร่องตามความยาวพื้นที่ ขนาดกว้าง ๖ เมตร สูง ๘๐-๑๐๐ ซม. ท้องร่องระหว่างร่องปลูกกว้าง ๑.๕-๒.๐ เมตร ลึก ๑ เมตร ร่องน้ำระหว่างสันร่องที่ปลูกพืชควรต่อเนื่องกับร่องรอบสวนที่อยู่ติดกับคันดิน ป้องกันน้ำท่วม เตรียมหลุมปลูกขนาดกว้างxยาวxลึก ประมาณ ๕๐-๑๐๐ ซม. แยกดินชั้นบนและล่าง กองไว้ปากหลุมทิ้งตากแดด ๑-๒ เดือน คลุกดินกับปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๑๐-๒๐ กก./หลุม เป็นดินปลูก ปุ๋ยอินทรีย์ที่ใส่ปีละครั้ง อัตรา ๑๐-๓๐ กก./ต้น/ปี ส่วนปุ๋ยเคมีขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ในกรณีเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดินจากนาข้าวเป็นที่ปลูกไม้ผลถาวร

ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เช่น มะม่วง ใส่ปุ๋ยเคมีอัตราครึ่งหนึ่งของจำนวนอายุ เช่น มะม่วงอายุ ๑๐ ปี ใส่ปุ๋ยจำนวน ๕ กก./ต้น/ปี แบ่งใส่ ๓ ครั้ง คือ ๑ ใน ๓ ส่วน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ ใส่ในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน ครั้งที่สองใส่อีก ๑ ใน ๓ ส่วน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ใส่ในช่วงเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม และปุ๋ยที่เหลือ ๑ ใน ๓ ส่วนใส่ปุ๋ยสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ หรือ ๘-๒๔-๒๔ ใส่ในช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม

ฝรั่ง พันธุ์ที่แนะนำได้แก่ กลมสาธิต ทูลเกล้า เวียดนาม ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๓-๑๓-๒๑ อัตราประมาณ ๑ กก./ต้น/ปี ควบคู่ไปกับการใช้ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๑๐ กก./ต้น

กล้วยหอม/กล้วยน้ำว้า ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักเมื่ออายุ ๑ สัปดาห์ ๑ เดือน และ ๒ เดือน ครั้งละประมาณ ๕ กก./ต้น ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กก./ต้น แบ่งใส่ ๒ ครั้ง เมื่ออายุ ๓ เดือน และ ๕ เดือน

ขนุน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๒๐-๑๐-๑๐ อัตรา ๑๐๐-๒๐๐ กรัม/ต้น/ครั้ง อายุ ๑-๓ ปี ใส่ ๖ ครั้ง/ปี อายุ ๔-๖ ปี ใส่ปุ๋ยอินทรีย์หนึ่งครั้งต่อปี อัตรา ๒๐-๓๐ กก./ต้น ใส่ทางต้น ก่อนออกดอก ๓ เดือน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑-๒ กก./ต้น ปลายฤดูฝนใส่ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ อัตรา ๑-๒ กก./ต้น/ปี

๕. กลุ่มชุดดินที่ ๑๕ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๒,๘๘๙ ไร่ อยู่บริเวณริมลำเซบาย ทิศเหนือบ้านโพนงามหมู่ที่ ๗ ตั้งแต่บริเวณสะพานจนถึงแหล่งน้ำหนองกุดจับทิศตะวันออกบ้านโพนงาม การใช้ประโยชน์ปัจจุบัน เกษตรกรใช้ทำนา และปลูกพืชฤดูแล้ง

ลักษณะโดยทั่วไป : หน่วยที่ดินนี้เป็นกลุ่มชุดดิน ที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ดินบนมีสีน้ำตาลปนเทา ดินล่างสีน้ำตาลหรือสีเทาปนชมพูพบจุดประสีเหลืองหรือสีน้ำตาลปนเหลืองตลอดชั้นดิน ในดินชั้นล่างมักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีส กลุ่มชุดดินนี้เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบเป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๖.๐-๗.๕ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา ในฤดูแล้งบริเวณใกล้แหล่งน้ำใช้ปลูกยาสูบ พืชผักต่าง ๆ หรือพืชไร่บางชนิด ถ้ามีระบบชลประทานใช้ทำนาได้ ๒ ครั้ง ในรอบปี ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินแม่สาย ชุดดินน่าน ชุดดินหล่มสักชุดดิน แม่ทะ ชุดดินเฉลียงลับ ชุดดิน ลับแล

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยทั่วไปไม่มี แม้บางแห่งดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำแต่พอปรับปรุงได้ไม่ยาก

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : เมื่อพิจารณาถึงสภาพพื้นที่ ลักษณะเนื้อดินและการระบายน้ำของดิน กลุ่มชุดดินที่ ๑๕ มีความเหมาะสมในการทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผลและพืชผัก ซึ่งเกษตรกรก็ได้ใช้ประโยชน์ในการทำนาอยู่แล้วในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตามกลุ่มชุดดินนี้ยังสามารถปลูกพืชไร่ และพืชผักต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีในช่วงฤดูแล้ง ถ้ามีน้ำชลประทานและเกษตรกรได้ปฏิบัติกันอยู่แล้วในบางพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือก

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๑๕

ปลูกข้าวหรือทำนา ปัญหาดินขาดธาตุอาหารพืชบางอย่างใส่ปุ๋ยอินทรีย์พวก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ ในระยะการไถเตรียมดินก่อนปักดำข้าวหรืออาจจะมีการปลูกพืชตระกูลถั่ว เป็นปุ๋ยพืชสดโดยใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ ๕ กก./ไร่ หว่านก่อนถึงฤดูทำนาประมาณ ๒-๓ เดือน แล้วจึงไถกลบ การใส่ปุ๋ยเคมี ควรใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรก ใส่ก่อนปักดำ ๑ วัน หรือใส่วันปักดำแล้วคราดกลบ โดยใช้ปุ๋ย ๑๖-๒๐-๐ หรือ ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๒๐ กก./ไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ไวต่อช่วงแสง และอัตรา ๓๕ กก./ไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ไม่ไวต่อช่วงแสง ครั้งที่สอง ใส่ก่อนระยะข้าวออกดอกประมาณ ๓๐ วัน หรือหลังจากปักดำแล้วประมาณ ๓๐-๔๕ วัน โดยหว่านให้ทั่วแปลง เป็นการใส่ปุ๋ยแต่งหน้าด้วยปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต อัตรา ๑๕ กก./ไร่ หรือปุ๋ยยูเรีย อัตรา ๖ กก./ไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ไวต่อช่วงแสงหรือใส่ปุ๋ยแอมโมเนียม อัตรา ๑๓ กก./ไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ไม่ไวต่อช่วงแสง **พันธุ์ข้าวนาปี (นาดำ)** ได้แก่ ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ กข.๑๕ กข.๖ **พันธุ์ข้าวนาปรัง** ได้แก่ พันธุ์ กข.๒๓, กข.๒๕ กข.๑๐ สุพรรณบุรี๖๐ ปทุมธานี๖๐

ปลูกพืชไร่ ปัญหาการระบายน้ำของดินเลวและน้ำท่วมขังในฤดูฝน การเตรียมพื้นที่เพาะปลูก

๑. ในกรณีปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูแล้ง หรือหลังการเก็บเกี่ยวข้าวควรดำเนินการ ดังต่อไปนี้ ให้ทำร่องระบายน้ำรอบกกกระถางนา และทำร่องภายในกระถางนาในกรณีที่กระถางนาใหญ่ ซึ่งห่างกันประมาณ ๑๐-๑๕ เมตร และร่องมีความกว้าง ๔๐-๕๐ ซม. ลึกประมาณ ๒๐-๓๐ ซม. ซึ่งร่องที่กล่าวนี้จะช่วยระบายน้ำผิวดินและสะดวกในการให้น้ำและเข้าไถดูแลพืชที่ปลูก

๒. ในกรณีเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดิน จากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่อย่างถาวร คือปลูกทั้งฤดูฝนและฤดูแล้ง ให้ทำคันดินรอบพื้นที่ปลูกและให้ยกร่องปลูกแบบถาวร สันร่องปลูกกว้าง ๖-๘ เมตร มีคูระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร และลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องปลูก อาจแบ่งซอยเป็นสันร่อง

ย้อย โดยยกแปลงให้สูงขึ้น ๑๐-๒๐ ซม. และกว้าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยระบายน้ำบนสันร่องและสะดวกในการเข้าไปดูแลพืชที่ปลูก

ปัญหาดินขาดธาตุอาหารพืชบางอย่างและดินค่อนข้างไม่ร่วนซุย ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก และปุ๋ยหมัก อัตรา ๑-๒ ตัน/ไร่ หว่านให้ทั่วแปลงแล้วไถกลบก่อนปลูก ๗-๑๔ วัน ส่วนปุ๋ยเคมี เช่น

พืชตระกูลถั่ว ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๐-๔๖-๐ อัตรา ๑๕-๒๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๐-๒๐-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ หรือสูตรอื่นที่มีธาตุอาหารของพืชเท่าเทียมกัน ใส่รองก้นร่องปลูก หรือโรยสองข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบเมื่อถั่วอายุได้ ๒๐-๒๕ วัน

ข้าวโพด ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๔๐-๕๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๒๓-๒๓-๐ อัตรา ๓๕-๔๕ กก./ไร่ หรือสูตร ๒๕-๒๕-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ โรยข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบเมื่อข้าวโพด ข้าวฟ่างอายุ ๒๐-๒๕ วัน หรือใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ โดยใส่รองก้นหลุม ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๒๐-๓๐ กก./ไร่ หรือ ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐-๑๕

ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น ปัญหาน้ำท่วมหรือปัญหาน้ำแช้ง ทำคันดินล้อมรอบพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วม ยกร่องขึ้นแปลงปลูกไม้ผล เพื่อป้องกันการแช้งของน้ำและเพื่อระบายน้ำออกในช่วงที่มีระดับน้ำได้ดินขึ้น เตรียมหลุมขนาด ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ ซม. คลุกเคล้าด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก ๒๕-๓๐ กก./หลุม

ปัญหาดินขาดธาตุอาหารพืชบางอย่าง เช่น มะม่วง พันธุ์ที่แนะนำได้แก่ เชี่ยวสวย ทองดำ ฟาลัน หนังกวางวัน น้ำดอกไม้ การใส่ปุ๋ยเคมี ให้ใส่อัตราครึ่งหนึ่งของจำนวนอายุ เช่น มะม่วงอายุ ๑๐ ปี ก็ใส่ปุ๋ยจำนวน ๕ กก./ต้น โดย ๑:๓ ส่วน ใช้ปุ๋ย ๑๓-๑๓-๒๑ ใส่ในช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน ๑:๓ ส่วนใช้ปุ๋ย ๑๕-๑๕-๑๕ ใส่ในช่วงเดือนพฤษภาคม และใส่ปุ๋ยที่เหลืออีก ๑:๓ ส่วนในรูปของปุ๋ยสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ หรือ ๘-๒๔-๒๔ ในช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม

มะละกอ พันธุ์ที่แนะนำได้แก่ โกโก้ แยกดำ จำปาตะ สายน้ำผึ้ง ฮาวาย มาเลเซีย ปุ๋ยเคมี ควรใช้สูตร ๑๔-๑๒-๑๒ หรือ ๒๐-๑๕-๑๕ ควรใส่ครั้งแรกหลังจากย้ายหลังย้ายปลูก ๒-๓ อาทิตย์ มะละกออายุได้ ๑ ปี ใส่ปุ๋ย ๑ กก./ต้น หลังจากอายุ ได้ ๑ ปีขึ้นไปใส่ประมาณ ๑-๑.๕ กก./ต้น

ฝรั่ง พันธุ์ที่แนะนำได้แก่ พันธุ์เวียดนาม ทูลเกล้า กลมสาลี ควรใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๓-๑๓-๒๑ อัตราประมาณ ๑ กก./ต้น/ปี ควบคู่ไปกับการใช้ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักอัตรา ๑๐ กก./ต้น

กล้วยหอม พันธุ์ที่แนะนำได้แก่ กล้วยหอมทอง ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก เมื่ออายุได้ ๑ สัปดาห์ ๑ เดือน และ ๒ เดือน ตามลำดับครั้งละประมาณ ๕ กก./ต้น ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กก./ต้น แบ่งใส่ ๒ ครั้ง เมื่ออายุ ๓ เดือนและ ๕ เดือน

ลำไย -เมื่อต้นลำไยเริ่มให้ผล ควรงดการให้น้ำช่วงเดือนธันวาคม- มกราคม ควรทำความสะอาดบริเวณโคนต้น ถากหญ้าและเก็บกวาดใบที่ร่วงออกเพื่อให้หน้าดินแห้ง - เดือนกุมภาพันธ์ ลำไยแทงช่อดอก เริ่มให้น้ำโดยค่อย ๆ เพิ่มปริมาณจนถึงปกติ เดือนมีนาคมถึงมิถุนายน ควรมีการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ ใส่ปุ๋ยบำรุงผล สูตร ๑๒-๑๒-๑๗-๒ หรือปุ๋ยสูตรเสมอในอัตราครึ่งหนึ่งของอายุต้นและควรมีการค้ำยันกิ่งและฉีดสารเคมีป้องกันโรคและแมลงด้วย ช่วงเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคม ควรมีการลดการให้น้ำลงก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต ช่วงเดือนกันยายนถึงพฤศจิกายน ควรมีการตัดแต่งกิ่งฉีดยาป้องกันโรคแมลงและใส่ปุ๋ยบำรุงต้นสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตราเท่ากับของอายุของต้น

ลิ้นจี่ ช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงมกราคม เป็นระยะที่ลิ้นจี่พักตัวเพื่อสร้างตาดอก จึงควรมีการงดการให้น้ำทำการตัดแต่งกิ่ง ทำความสะอาดบริเวณโคนต้น ช่วงปลายเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ จะเริ่มเห็นตาดอกชัดเจน จึงเริ่มให้น้ำโดยค่อย ๆ เพิ่มปริมาณจนถึงปกติ เมื่อติดผลอ่อนควรมีการใส่ปุ๋ย เพื่อบำรุงผลโดยใช้ปุ๋ยสูตรเสมอหรือสูตร ๑๒-๑๒-๑๒ อัตราครึ่งหนึ่งของอายุของต้นร่วมกับการใส่ปุ๋ยคอก ๑๐-๒๐

กก./ต้น ช่วงเดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน ควรลดการให้น้ำลงก่อนการเก็บเกี่ยวช่วงเดือนกรกฎาคมถึง ตุลาคมหลังการเก็บเกี่ยว ควรมีการตัดแต่งกิ่งโดยเร็วและควรใส่ปุ๋ยคอกบำรุงต้น ถ้าเป็นพวกมูลวัว มูลควาย ใส่ตามอายุของลันจี เช่น อายุ ๕-๑๐ ปี ให้ใส่ ๕-๑๐ ปี แต่ถ้าเป็นมูลไก่ควรลดเหลือ ๕๐ % หรือถ้าเป็นมูลค้างคาวลดลงเหลือ ๑๐ %

๖. กลุ่มชุดดินที่ ๔๐b มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑,๖๒๓ ไร่ อยู่บริเวณทิศตะวันตกบ้านหนองบ่อ ทิศตะวันตกบ้านสำลาก ทอดยาวไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้บ้านสำลาก ปัจจุบันเกษตรกรใช้ทำนา รายละเอียดตามกลุ่มดินที่ ๔๐ และ B = หน่วยที่ดินนั้นมีเปอร์เซ็นต์ ความลาดชัน ๒ - ๕ %

๗. กลุ่มชุดดินที่ ๔๑b มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑,๐๐๖ ไร่ อยู่บริเวณที่ลุ่มร่อนน้ำระหว่างบ้านดงบังกับบ้านหนองบ่อ ปัจจุบันเกษตรกรใช้ทำนา รายละเอียดตามกลุ่มดินที่ ๔๑ และ B = หน่วยที่ดินนั้นมีเปอร์เซ็นต์ ความลาดชัน ๒ - ๕ %

๘. กลุ่มชุดดินที่ ๒๑/๓๘ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๘๘๖ ไร่ อยู่บริเวณทิศตะวันออกบ้านดงบัง เกษตรกรใช้ทำนา

เป็นดินที่มีกลุ่มชุดดินที่ ๒๑ และ ๓๘ อยู่ปะปนกัน ให้ดูในรายละเอียดของแต่ละกลุ่มชุดดิน

๙. กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๗๔๘ ไร่ อยู่บริเวณด้านทิศเหนือบ้านมะเขือ หมู่ที่ ๕ เกษตรกรใช้ประโยชน์ในการทำนา

ลักษณะโดยทั่วไป : หน่วยที่ดินเป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทราย ดินทรายปนดินร่วนสีพื้นเป็นสีเทาหรือน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง หรือสีเหลืองปนน้ำตาลอ่อน และอาจพบศิลาแลงอ่อนในดินชั้นล่าง มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ ค่าความเป็นกรด เป็นด่าง ประมาณ ๔.๕-๕.๕ บริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ในฤดูฝนใช้ปลูกข้าว บางแห่งยังคงสภาพเป็นป่าอยู่ หรือใช้ปลูกไม้ยืนต้น แต่ถ้ามีปัญหาเรื่องการแข่งขันของน้ำในช่วงฤดูฝน ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ ชุดดินน้ำกระจาย ชุดดินสีทึบ ชุดดินสีนํ้าทราย และชุดดินชัยภูมิ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ของหน่วยที่ดินนี้ได้แก่ ดินค่อนข้างเป็นทราย มีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ และมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช

โดยทั่วไปศักยภาพของกลุ่มชุดดินที่ ๒๒ เหมาะที่จะใช้ในการทำนาเนื่องจากสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบมีน้ำขังแฉะในช่วงฤดูฝน แต่สามารถปลูกพืชไร่หรือพืชผักเช่น ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ข้าวโพด ยาสูบ กระเทียม มะเขือเทศ ฯลฯ ก่อนและหลังการปลูกข้าวถ้ามีน้ำชลประทานหรือมีแหล่งน้ำธรรมชาติ ในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ และภาคตะวันออก ใช้ปลูกยางพาราและไม้ผล

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๒๒

ปลูกข้าวหรือทำนา ข้าว พันธุ์ที่แนะนำ ปทุมธานี ๖๐ สุพรรณบุรี ๖๐ พิษณุโลก ๖๐-๑ ๖๐-๒ ชุมแพ ๖๐ แก้วรวง ๘๘ ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ ขาวตาแห้ง กข.๑๕ กข.๗ กข.๑๗ กข.๒๓ กข.๒๕ ฯลฯ

ปัญหาเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ใส่ปุ๋ยอินทรีย์เช่นปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ หรือการปลูกพืชตระกูลถั่ว เช่น โสนอัฟริกันฯ เพื่อเป็นปุ๋ยพืชสด

ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๖-๑๖-๑๘ อัตรา ๔๐ กก./ไร่ โดยแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใส่ก่อนปักดำ ๑ วัน ครั้งที่ ๒ ใส่ระยะข้าวตั้งท้องหรือระยะข้าวแตกกอสูงสุด

ปลูกพืชไร่ ปัญหาหน้าท่วม ปัญหาการระบายน้ำของดิน ปกติแล้วกลุ่มชุดดินนี้ไม่เหมาะสมที่จะนำมาปลูกพืชไร่ในฤดูฝน ถ้าจะนำมาปลูกพืชไร่ควรปลูกก่อนและหลังการปลูกข้าว ที่ดินมีความชื้นเพียงพอและบริเวณที่มีแหล่งน้ำเสริมก่อนเตรียมดินปลูกพืชควรมีการใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่

ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ แก้ไขโดยการใช้ปุ๋ยเคมีสำหรับสูตร อัตราและวิธีการใช้ขึ้นอยู่กับชนิดของพืชที่ปลูก เช่น

ถั่วเหลือง พันธุ์ที่แนะนำ ได้แก่ สจ.๒, สจ.๔, สจ.๕, เชียงใหม่๖๐, นครสวรรค์การใส่ปุ๋ยใช้ปุ๋ยหินฟอสเฟตเป็นปุ๋ยรองพื้นก่อนปลูกในอัตรา ๒๐๐ กก./ไร่ หรือใช้ทริปเปิลซูเปอร์ฟอสเฟต (๐-๔๖-๐) อัตรา ๑๕ กก./ไร่ ร่วมกับการใช้ปุ๋ยโพแทสเซียมคลอไรด์อัตรา ๒๐กก./ไร่ เป็นปุ๋ยรองพื้นก่อนปลูก

ถั่วลิสง พันธุ์ที่แนะนำได้แก่ ไทนาน ๙ เกษตร ๑ ใส่ปุ๋ยรองพื้น สูตร ๑๒-๒๔-๑๒ ในอัตรา ๓๐ กก./ไร่ และควรเพิ่มปุ๋ยเดียวในรูปของทริปเปิลซูเปอร์ฟอสเฟต ($46\%P_2O_5$) อีกประมาณ ๑๒ กก./ไร่

ปลูกไม้ผล ปัญหาหน้าท่วม ทำคันดินล้อมรอบพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วม **ปัญหาการระบายน้ำของดิน** ยกร่องขึ้นแปลงปลูกไม้ผลเพื่อป้องกันการแช้งของน้ำและเพื่อปรับปรุงการระบายน้ำในช่วงที่มีระดับน้ำใต้ดินตื้นไม่ไห้แช้งรากพืช เตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐ x ๕๐ ลึก ๕๐ ซม. คลุกเคล้าด้วยปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก ๒๕-๓๐ กก./หลุม

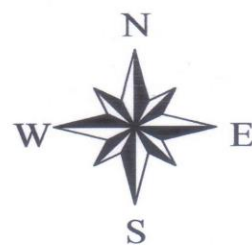
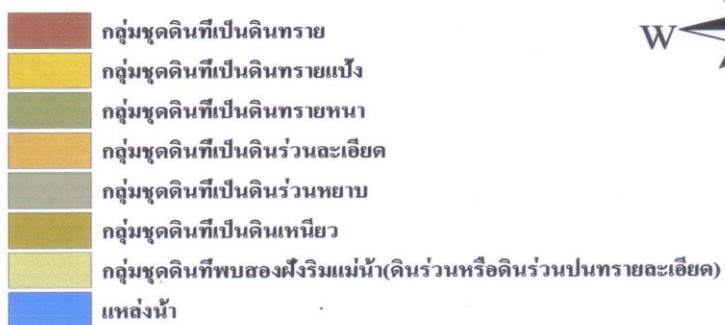
ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ เช่น มะม่วง พันธุ์ที่แนะนำได้แก่เขียวเสวย ทองดำ ฟาลัน น้ำดอกไม้ หนั่งกลางวัน ใส่ปุ๋ยเคมีในอัตราครึ่งหนึ่งของจำนวนอายุ เช่น มะม่วง อายุ ๑๐ ปี ก็ใส่ปุ๋ยจำนวน ๕ กก./ต้น โดยใช้ปุ๋ยสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๓๐๐ กรัม/ต้น ในช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน ใช้ปุ๋ย ๑๕-๑๕-๑๕ ในช่วงเดือนพฤษภาคม ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ หรือ ๘-๒๔-๒๔ อัตรา ๒๐๐ กรัม/อายุต้น ในช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม

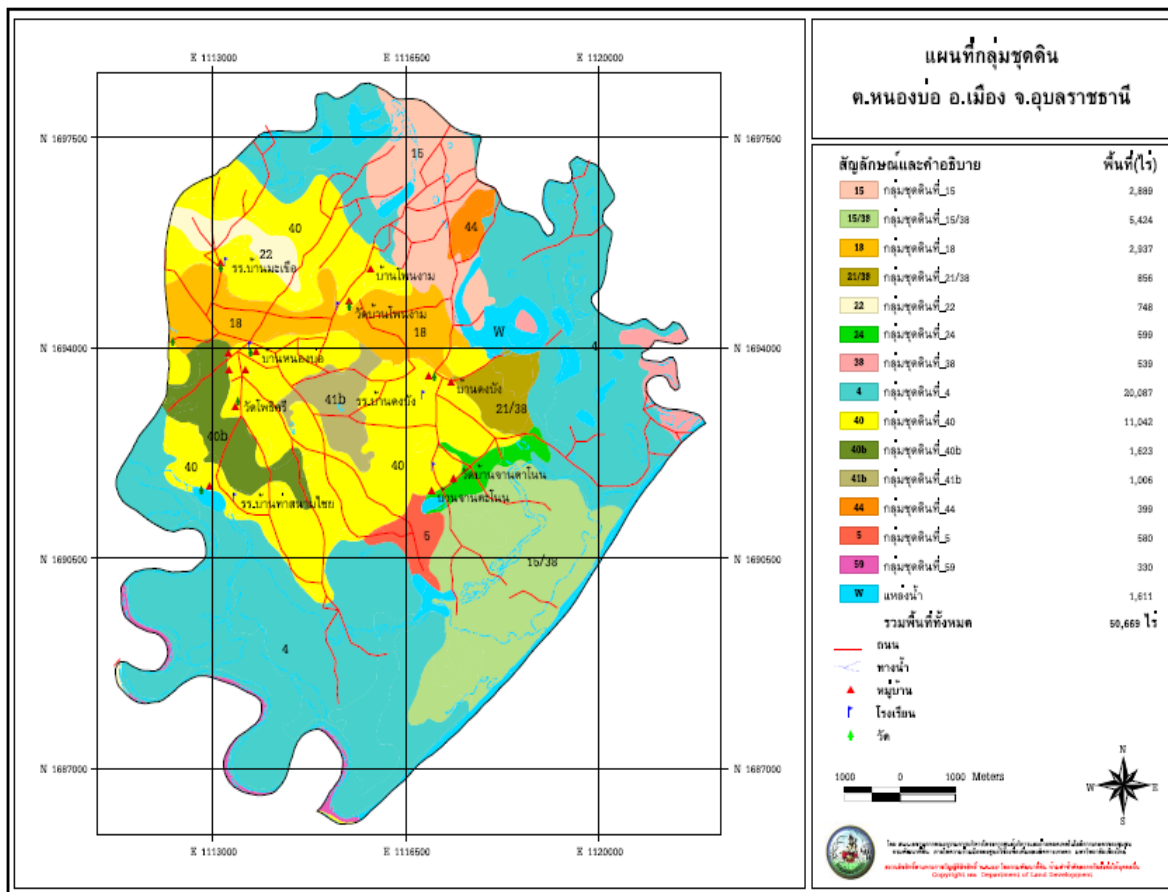
มะละกอ พันธุ์ที่แนะนำ ได้แก่ โกโก้ แกดดำ จำปาตะ สายน้ำผึ้ง ฮาวาย มาเลเซีย ปุ๋ยเคมีใช้สูตร ๑๔-๑๒-๑๒ หรือ ๒๐-๑๕-๑๕ ใส่ ครั้งแรกหลังจากย้ายปลูก ๒-๓ สัปดาห์ มะละกอ อายุได้ ๑ ปี ใส่ปุ๋ย ๑ กก./ต้น/ปี หลังจากอายุได้ ๑ ปี ขึ้นไป ใส่ประมาณ ๑-๑.๕ กก./ต้น/ปี

ลำไย พันธุ์ที่แนะนำ ได้แก่ อีตอ ชมพู แห้ว เปี้ยวเขียว เมื่อต้นลำไยเริ่มให้ผลควรงดการให้น้ำ ช่วงเดือนธันวาคม ถึงมกราคม ถางหญ้าและเก็บกวาดใบที่ร่วงออกเพื่อให้หน้าดินแห้งเดือนกุมภาพันธ์ ลำไยแทงช่อดอก เริ่มให้น้ำโดยค่อย ๆ เพิ่มปริมาณจนถึงปกติ เดือนมีนาคม ถึงมิถุนายน ควรมีการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอใส่ปุ๋ยบำรุงผลสูตร ๑๒-๑๒-๑๗ หรือปุ๋ยสูตรเสมอ (๑๕-๑๕-๑๕) ในอัตราครึ่งหนึ่งของอายุต้น และควรมีการค้ำยันกิ่งและฉีดสารเคมีป้องกันโรคและแมลงด้วย ช่วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม ควรมีการลดการให้น้ำลงก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต ช่วงเดือนกันยายน-พฤศจิกายนควรมีการตัดแต่งกิ่งฉีดยาป้องกันโรคแมลงและใส่ปุ๋ยบำรุงต้น สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตราครึ่งหนึ่งของอายุต้นร่วมกับการใส่ปุ๋ยคอกในอัตราเท่ากับอายุของต้น

นอกนั้นยังมีกลุ่มชุดดิน ที่มีไม่มากนัก จึงไม่ขอวิเคราะห์ในส่วนรายละเอียด คือ

๑๐. กลุ่มชุดดินที่ ๒๔ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๕๙๙ ไร่
๑๑. กลุ่มชุดดินที่ ๕ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๕๘๐ ไร่
๑๒. กลุ่มชุดดินที่ ๓๘ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๕๓๙ ไร่
๑๓. กลุ่มชุดดินที่ ๔๔ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๓๓๙ ไร่
๑๔. กลุ่มชุดดินที่ ๕๙ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๓๓๐ ไร่

๒.๑.๘ ข้อมูลสาธารณูปโภค (ประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์)
ระบบสาธารณูปโภค

๑. การโทรคมนาคม

ที่ทำการไปรษณีย์ตำบล	จำนวน	๑	แห่ง
โทรศัพท์	ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ของตนเองเป็นหลัก		
เสาส่งสัญญาณ	จำนวน	๓	แห่ง

๒. การไฟฟ้า

เขตตำบลหนองบ่อ ระบบการไฟฟ้าขยายทั่วถึงทั้งตำบล ประชากรมีไฟฟ้าใช้ครบทุกครัวเรือนทำให้ประชาชนมีสิ่งอำนวยความสะดวก คือมีเครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ เกือบครบทุกครัวเรือน

๓. การประปา ตำบลหนองบ่อ มีระบบประปาใช้ทุกหมู่บ้านและใช้ได้ตลอดปี

๒.๑.๙ ข้อมูลสิ่งก่อสร้างต่างๆ

๑.การศาสนาประชาชนในตำบลหนองบ่อนับถือศาสนาพุทธโดยมีวัด ๘ แห่ง คือ

๑. วัดสระบัว ตั้งอยู่ที่ บ้านหนองบ่อ หมู่ที่ ๑,๒
๒. วัดบุรพาพิสัย ตั้งอยู่ที่ บ้านหนองบ่อ หมู่ที่ ๓,๔
๓. วัดบ้านมะเขือ ตั้งอยู่ที่ บ้านมะเขือ หมู่ที่ ๕
๔. วัดบ้านโพนงาม ตั้งอยู่ที่ บ้านโพนงาม หมู่ที่ ๖,๗
๕. วัดบ้านดงบัง ตั้งอยู่ที่ บ้านดงบัง หมู่ที่ ๘,๙
๖. วัดบ้านจานตะโนน ตั้งอยู่ที่ บ้านจานตะโนน หมู่ที่ ๑๐,๑๑
๗. วัดป่าบ้านโพนงาม ตั้งอยู่ที่ บ้านโพนงาม หมู่ที่ ๖
๘. วัดป่าบ้านจานตะโนน ตั้งอยู่ที่ บ้านจานตะโนน หมู่ที่ ๑๐

๒. โรงเรียน มีทั้งหมด ๗ โรง คือ

๑. โรงเรียนระดับมัธยม จำนวน ๑ โรง
๒. โรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน ๖ โรง
๓. องค์การบริหารส่วนตำบล ๑ แห่ง
๔. ตลาด ๓ แห่ง
๕. ศูนย์บริการและถ่ายทอดฯ ๑ แห่ง
๖. นางสาวรองพันธุ์ข้าว ๑ แห่ง
๗. สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ๓ แห่ง

๒.๑.๑๐ ผู้นำชุมชน

ผู้นำชุมชนที่ประชาชนให้ความเชื่อถือ เรียงตามลำดับ คือ

๑. ผู้นำทางศาสนา เจ้าอาวาสวัดทุกวัด
๒. ผู้นำท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต.
๓. ผู้นำทางการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่
๔. ผู้นำกลุ่มต่างๆ ประธานกลุ่มเกษตรกร ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ภูมิปัญญาชาวบ้าน

ตำบลนี้ มีการกระทำที่ถือได้ว่าเป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน ได้แก่ การจักสานไม้ไผ่ เช่น กระติบข้าว จักสานทางมะพร้าว

สถาบันเกษตรกรและกลุ่มกิจกรรมต่างๆ

ในหมู่บ้านมีสถาบันเกษตรกร ดังนี้

๑.	กลุ่มเกษตรกรนิติบุคคล มีจำนวน ๒ กลุ่ม คือ	
๑.๑	กลุ่มเกษตรกรทำนา ๑ กลุ่ม	มีสมาชิก ๔๒ คน
๑.๒	กลุ่มเกษตรกรทำสวน	มีสมาชิก ๑๐ คน
๒.	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๖ กลุ่ม	มีสมาชิก ๙๕ คน
๓.	กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน จำนวน ๑ กลุ่ม	มีสมาชิก ๒๐ คน
๔.	กลุ่มธรรมชาติ	
๔.๑	กลุ่มไร่นาสวนผสม	มีสมาชิก ๑๐ คน
๔.๒	กลุ่มผู้ปลูกพืชปลอดภัยจากสารพิษ	มีสมาชิก ๓๐ คน
๔.๓	กลุ่มผลิตข้าวอินทรีย์ จำนวน ๒ กลุ่ม	มีสมาชิก ๖๐ คน
๔.๔	กลุ่มศูนย์ข้าวชุมชน	มีสมาชิก ๓๐ คน

สรุปประเภทและจำนวนผู้นำ

๑.ผู้นำด้านการปกครอง	มีจำนวน ๑๓ คน
๑.๑.นาย ประวิทย์ จันทรพวง ตำแหน่ง กำนันตำบลหนองบ่อ	
๑.๒ นายอ่อนศรี จันทรเชียว ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑	
๑.๓ นางสาวชวนชื่น สรรพสาร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒	
๑.๔ นายชาติปรีชา ส่งเสริม ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓	
๑.๕ นายณรงค์ จันทป ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕	
๑.๖ นายวิชัย ทวีทอง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖	
๑.๗ นายจรัส บุญวิจิตร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗	
๑.๘ นายนพรัตน์ ศรีไชย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๘	
๑.๙ นายประวิตร จันทป ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๙	
๑.๑๐ นายศักดิ์ดา แสงกล้า ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๐	
๑.๑๑ นายทัพไทย แสงกล้า ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๑	
๑.๑๒ นายสมัย จันทรพวง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๒	
๑.๑๓ นายอาทร ส่งเสริม ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๓	
๒.ผู้นำด้านอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน	มีจำนวน ๑๓ คน

นายประหยัด ดอนเหลื่อม ประธานอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านระดับตำบล

๓.คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

นายชื่น ศรีไชย ประธานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๔.เกษตรกรต้นแบบ

นางภัทรานษฐ์ จิตอารีย์ บ้านเลขที่ ๑๖๓ หมู่ที่ ๕ ตำบลหนองบ่อ

๒.๑.๑๑ ภัยธรรมชาติ

ตำบลหนองบ่อ มีปัญหาด้านภัยธรรมชาติที่สำคัญและมักเกิดขึ้นเป็นประจำเกือบทุกปี คือ ปัญหการเกิดอุทกภัย เนื่องจากตำบลหนองบ่อ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง ซึ่ง เป็นแหล่งรับน้ำจากแม่น้ำมูล แม่น้ำชี และลำน้ำเซบาย โดยจะเกิดภัยในระหว่างห้วงเดือนกรกฎาคม - ตุลาคม ของทุกปี ทำให้พื้นที่ทำการเกษตรได้รับความเสียหาย และเกษตรกรได้รับความเดือดร้อน ในฤดูกาลผลิตทุกปี

๒.๒ ข้อมูลชีวภาพ

๒.๓

พื้นที่ถือครองด้านการเกษตร ปี ๒๕๖๗
ตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

หน่วย:ไร่

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	พื้นที่ทั้งหมด	ที่นา	ที่ไร่	ไม้ผลไม้ยืนต้น	ทุ่งหญ้า/ทำเลเลี้ยงสัตว์	การเกษตรอื่นๆ	รวม	หมายเหตุ
๑	หนองบ่อ	๒,๔๒๑	๑,๙๒๔	-	๑๐๒	๑๘	๑๕	๒,๐๕๙	
๒	หนองบ่อ	๔,๐๔๙	๑,๓๓๘	-	๒๓	๗	๒๓	๑,๓๙๑	
๓	หนองบ่อ	๒,๔๙๔	๑,๙๒๙	-	๑๕	๑๔	๑๑	๑,๙๖๙	
๔	หนองบ่อ	๒,๖๒๑	๑,๓๕๓	-	๔๘	๑๗	๔๒	๑,๔๖๐	
๕	มะเขือ	๒,๙๗๑	๑,๘๒๐	๒๖๓	๕๐๔	๑๐๘	๑๘	๒,๗๑๓	
๖	โพนงาม	๑,๗๗๓	๑,๐๐๗	๒๓	๓๐๗	๒๓	๑๕	๑,๓๗๕	
๗	โพนงาม	๒,๙๒๘	๑,๗๐๓	๑๘	๘๖	๒๙	๒๓	๑,๘๕๙	
๘	ดงบัง	๒,๓๒๒	๑,๘๕๗	๑๕	๒๐๕	๑๘	๒๒	๒,๑๑๗	
๙	ดงบัง	๒,๔๐๒	๑,๕๒๗	๓๒	๒๘๗	๑๖	๑๙	๑,๘๘๑	
๑๐	จานตะโนน	๒,๗๙๙	๒,๐๔๘	-	๑๔๘	๑๘	๒๘	๒,๒๔๒	
๑๑	จานตะโนน	๒,๐๙๙	๑,๖๘๓	-	๑๑๘	๑๕	๒๓	๑,๘๓๙	
๑๒	สำลาก	๑,๗๖๗	๑,๐๓๕	-	๑๖๕	๒๒	๑๔	๑,๒๓๖	
๑๓	ท่าสนามชัย	๙๗๙	๑,๑๓๔	-	๒๒๔	๑๘	๑๘	๑,๓๙๔	
	รวม	๓๑,๖๒๕	๒๐,๓๕๘	๓๕๑	๒,๒๓๒	๓๒๓	๒๗๑	๒๓,๕๓๕	

สรุปข้อมูลการผลิตข้าว พืชไร่ พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ ปี ๒๕๖๗
ตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	ชนิดพืช ข้าวนาปี			ชนิดพืช ข้าวนาปรัง			ชนิดพืช ข้าวโพดหวาน			รวมทั้งหมด		
		ปลูก(ไร่)	เก็บเกี่ยว(ไร่)	ผลผลิตรวม(ตัน)	ปลูก(ไร่)	เก็บเกี่ยว(ไร่)	ผลผลิตรวม(ตัน)	ปลูก(ไร่)	เก็บเกี่ยว(ไร่)	ผลผลิตรวม(ตัน)	ปลูก(ไร่)	เก็บเกี่ยว(ไร่)	ผลผลิตรวม(ตัน)
๑	หนองบ่อ	๑๙๒๔	๑๙๒๔	๙๔๙	๓๙	๓๙	๒๖	๔	๔	๑๒	๑๙๖๗	๑๙๖๗	๙๘๗
๒	หนองบ่อ	๑๓๓๘	๑๓๓๘	๖๖๐	๗๖	๗๖	๕๑	๗	๗	๒๑	๑๔๒๑	๑๔๒๑	๗๓๒
๓	หนองบ่อ	๑๙๒๙	๑๙๒๙	๙๕๑	๙๐	๙๐	๖๑	๕	๕	๑๕	๒๐๒๔	๒๐๒๔	๑๐๒๗
๔	หนองบ่อ	๑๓๕๓	๑๓๕๓	๖๖๗	๒๒	๒๒	๑๕	๔	๔	๑๒	๑๓๗๙	๑๓๗๙	๖๙๔
๕	มะเขือ	๑๘๒๐	๑๘๒๐	๘๙๗	๑๗	๑๗	๑๑	๓	๓	๙	๑๘๔๐	๑๘๔๐	๙๑๘
๖	โพนงาม	๑๐๐๗	๑๐๐๗	๔๙๖	๐	๐	๐	๑๓	๑๓	๓๙	๑๐๒๐	๑๐๒๐	๕๓๕
๗	โพนงาม	๑๗๐๓	๑๗๐๓	๘๔๐	๒๑๕	๒๑๕	๑๔๕	๓๐	๓๐	๙๐	๑๙๔๘	๑๙๔๘	๑๐๗๔
๘	ดงบัง	๑๘๕๗	๑๘๕๗	๙๑๖	๐	๐	๐	๑๑	๑๑	๓๓	๑๘๖๘	๑๘๖๘	๙๔๙
๙	ดงบัง	๑๕๒๗	๑๕๒๗	๗๕๓	๙๗	๙๗	๖๕	๘	๘	๒๔	๑๖๓๒	๑๖๓๒	๘๔๒
๑๐	จานตะโนน	๒๐๔๘	๒๐๔๘	๑๐๑๐	๑๐๖	๑๐๖	๗๑	๑๒	๑๒	๓๖	๒๑๖๖	๒๑๖๖	๑๑๑๗
๑๑	จานตะโนน	๑๖๘๓	๑๖๘๓	๘๓๐	๐	๐	๐	๗	๗	๒๑	๑๖๙๐	๑๖๙๐	๘๕๑
๑๒	ลำลาก	๑๐๓๕	๑๐๓๕	๕๑๐	๙๒	๙๒	๖๒	๐	๐	๐	๑๑๒๗	๑๑๒๗	๕๗๒
๑๓	ทำสนามชัย	๑๑๓๔	๑๑๓๔	๕๕๙	๑๓๖	๑๓๖	๙๒	๙	๙	๒๗	๑๒๗๙	๑๒๗๙	๖๗๘
	รวม	๒๐๓๕๘	๒๐๓๕๘	๑๐๐๓๖	๘๙๐	๘๙๐	๕๙๙	๑๑๓	๑๑๓	๓๓๙	๒๑๓๖๑	๒๑๓๖๑	๑๐๙๗๔

ตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

[illegible]

บทที่ ๓ สถานการณ์ของชุมชน

๓.๑ ปัญหาของชุมชน (เรียงลำดับความสำคัญ)

กายภาพ	ชีวภาพ	เศรษฐกิจ	สังคม
๑.เกิดภัยธรรมชาติ โดยเฉพาะอุทกภัยบ่อย ๒.ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ๓.ระบบชลประทานมีน้อย	๑.พันธุ์พืชพันธุ์ดีไม่เพียงพอ ๒.ผลผลิตการเกษตรต่ำ	๑.รายได้ต่ำ ๒. ราคาผลผลิตต่ำ ๓.ขาดเงินทุน ๔.ผลผลิตขาดการแปรรูปหรือเพิ่มมูลค่า ๕.ขาดอาชีพเสริม	๑.ขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและยั่งยืน ๒.เกษตรกรมีระดับการศึกษาต่ำ ๓.ขาดทักษะความรู้ในการประกอบอาชีพการเกษตร

ลำดับความสำคัญของปัญหาชุมชน

๑. เกิดภัยธรรมชาติ โดยเฉพาะอุทกภัยบ่อย
๒. รายได้ต่ำ
๓. ขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและยั่งยืน

๒. ศักยภาพของชุมชน (ภูมิปัญญาท้องถิ่น จุดขายของท้องถิ่น)

๑. มีแหล่งน้ำธรรมชาติอยู่มาก เหมาะในการสร้างระบบชลประทาน
๒. ระบบการเกษตรยังใช้สารเคมีไม่มากนักเหมาะในการส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัย
๓. ทรพยากรป่าไม้ยังมีความสมดุล
๔. ชุมชนมีความมั่นคงปลอดภัย ประชากรส่วนมากขยันและมีความมานะ อดทน มีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุข อนุรักษ์ในประเพณีวัฒนธรรม

๓.๓ วิสัยทัศน์ของชุมชน

การเกษตรปลอดสารพิษ เศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนเข้มแข็ง สิ่งแวดล้อมดี ชีวิตปลอดภัย

๓.๔ ฝันของบุคคล

๑. ฝันว่าจะขายผลผลิตข้าวได้ราคาดี
๒. ฝันว่าจะไม่มีหนี้
๓. ฝันว่าจะไม่เกิดอุทกภัย น้ำไม่ท่วมผลผลิตเสียหาย
๔. ฝันว่าจะมีบ้านสวยๆ มีเงินทองใช้อย่างไม่ขัดสน
๕. ฝันว่าจะมีเงินส่งลูกเรียนสูงๆ
๖. ฝันว่าจะมีชีวิตที่ปลอดภัย

๓.๕ ฝันของชุมชน

๑. ฝันว่าตำบลหนองบ่อ จะเป็นตำบลที่มีการเกษตรปลอดสารพิษ
๒. ฝันว่าจะดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง
๓. ฝันว่าประชาชนทุกคนจะมีคุณภาพชีวิตที่ดี
๔. ฝันว่าตำบลหนองบ่อจะเป็นตำบลที่มีความเป็นอยู่ที่สะดวกสบาย

๓.๖ ฝันที่เป็นไปได้

๑. ชาวบ้านมีความเป็นอยู่ที่ดีแบบเศรษฐกิจพอเพียง สามารถพัฒนาอาชีพของตนเองอย่างยั่งยืน

๒. ชาวบ้านมีชีวิตที่ปลอดภัยจากการประกอบอาชีพ(การเกษตรปลอดภัย

๓. ชาวบ้านมีการคมนาคมสะดวก สบาย มีถนนคอนกรีตเข้าถึงหมู่บ้าน

๔. ชาวบ้านได้รับการบริการข่าวสาร และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรอย่างทั่วถึง

๕. ชาวบ้านมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสุข อย่างทั่วหน้า

บทที่ ๔ สังเคราะห์ข้อมูล

๔.๑ ประวัติการประกอบอาชีพของชุมชน

การประกอบอาชีพของชุมชนหนองบ่อ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีอาชีพอื่นๆ อยู่บ้างแยกเป็น

๑. อาชีพทำนา เป็นอาชีพที่ทำมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เดิมทำเพื่อการบริโภค แต่ปัจจุบันเน้นเพื่อการจำหน่ายมากขึ้น มีพื้นที่นาทั้งหมด ๒๐,๓๕๘ ไร่ โดยการทำทั้งนาปีและนาปรัง ดังนี้

-นาปี ข้าวเจ้า ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ พื้นที่ปลูก ๗,๘๓๗ ไร่

ข้าวเหนียว กข. ๖ พื้นที่ปลูก ๑๑,๒๓๕ ไร่

ข้าว กข.๑๕ พื้นที่ปลูก ๑,๗๒๘ ไร่

-พืชฤดูแล้ง จากการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๕๐ มีดังนี้

ข้าวเจ้า ๑๒๒ ราย พื้นที่ ๗๒๑ ไร่

ข้าวเหนียว ๑๘๗ ราย พื้นที่ ๑,๒๘๘ ไร่

ข้าวถั่วลิสง ๓ ราย พื้นที่ ๑๗ ไร่

ข้าวโพดฝักสด ๑๗ ราย พื้นที่ ๒๖ ไร่

พืชอื่นๆ ๔๓ ราย พื้นที่ ๑๗๕ ไร่

๒. เลี้ยงสัตว์ ได้แก่ เลี้ยงโค ประมาณ ๑๒๓๒ ตัว ๖๐๒ ราย

กระบือ ประมาณ ๔๐๑ ตัว ๒๑๘ ราย

สุกร ประมาณ ๖๗ ตัว ๗ ราย

เป็ด ไก่ ประมาณ ๑๓,๓๔๖ ตัว ๖๑๓ ราย

๓. การประมง ได้แก่การเลี้ยงปลา ปลานิล ปลาไน ปลาดุก

๔. หัตถกรรมเกษตร

- การจักสาน จากไม้ไผ่

- การทอเสื่อ จากกก

- การถักทอ จากเส้นไหม

๕. รับราชการ

๖. รับจ้างทั่วไป

ประชากรตำบลหนองบ่อ มีการเคลื่อนย้ายแรงงานไปทำงานต่างจังหวัดอยู่บ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเดินทางไปทำงานในกรุงเทพฯ บางครอบครัวย้ายถิ่นไปอยู่อย่างถาวร แต่อีกส่วนหนึ่งจะไปเมื่อว่างงานจากการทำนาเพื่อหาเงินมาใช้จ่ายในครัวเรือนและใช้หนี้สิน

๔.๒ ลักษณะของการผลิต เทคนิค และระบบ

- การทำนาปี โดยอาศัยน้ำฝน ใช้วิธีปักดำ ร้อยละ ๔๓ และนาหว่าน ร้อยละ ๕๗ ของ

พื้นที่ปลูกทั้งหมด ปัจจุบันเกษตรกรมีความสนใจด้านการผลิตข้าวตามระบบ GAP และระบบอินทรีย์กันมากขึ้น

- ข้าวนาปรัง ตำบลหนองบ่อมีระบบชลประทานสูบน้ำด้วยไฟฟ้าอยู่จำนวน ๓ โครงการ ปัจจุบันมีการจัดตั้งเป็นกลุ่มผู้ใช้น้ำ เกษตรกรจะทำนาปรังเพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนข้าวบริโภคใน

ครัวเรือนทดแทนข้าวนาปีที่มีักประสบปัญหาน้ำท่วมเสียหายในฤดูนาปี แต่ก็มีมีการปลูกเพื่อจำหน่าย อยู่บ้างแต่ก็ยังเป็นส่วนน้อยเมื่อเทียบกับวัตถุดิบประสงค์และผลผลิตที่ได้รับทั้งหมด

- การปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น **ไม้** ส่วนใหญ่เกษตรกรปลูกไม้ใช้งานเพื่อจำหน่ายเป็น รายได้เสริม มีการปลูกตามหัวไร่ปลายนา ในป่าชุมชน **ยูคาลิปตัส** เกษตรกรนิยมปลูกกันมากขึ้น โดยการปลูกทดแทนพื้นที่หัวไร่ปลายนา หรือบางรายปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวที่มีปัญหาน้ำท่วมมา ปลูกยูคาลิปตัส กันมากขึ้น **ยางพารา** เกษตรกรเริ่มหันมาปลูกยางพารากันมากขึ้น โดยการ ปรับเปลี่ยนพื้นที่ป่า หรือที่ว่างเปล่า ปัจจุบันมีปลูกมากที่บ้านมะเขือ โพนงาม ดงบัง

- การปลูกหมอน- เลี้ยงไหม เป็นอาชีพเสริม เกษตรกรจะมีการปลูกหมอนตามบริเวณบ้าน และหัวไร่ปลายนา เกษตรกรยังนิยมเลี้ยงแบบดั้งเดิมมากกว่าการเลี้ยงไหมแบบประยุกต์

- การปลูกพืชไร่ เกษตรกรปลูกพืชไร่กันน้อย มีปลูกบ้าง เช่น **ถั่วลิสง** ซึ่งใช้ปลูกระหว่าง แถวปลูกยางพาราที่ปลูกใหม่ เพื่อเป็นพืชเสริม และปลูก**ถั่วลิสง**แล้งในเขตสูบน้ำด้วยไฟฟ้า

- พืชผัก เกษตรกรปลูก**ข้าวโพดฝักสด**ในฤดูแล้งในเขตพื้นที่โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า **แตง แคลตาลูป** มีการปลูกในระบบบริษัททุน เข้ามาส่งเสริมโดยการสนับสนุนปัจจัยการผลิต แล้วรับซื้อ ผลผลิตคืนโดยจัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกแตงแคลตาลูปที่บ้านดงบัง พริก มะเขือ แตงกวาเพียงเล็กน้อย

- การเลี้ยงปศุสัตว์ ปัจจุบันเกษตรกรหันมานิยมการเลี้ยงโคกันมากขึ้น มีการปลูกหญ้า เลี้ยงสัตว์ตามบริเวณบ้านหรือสวนหลังบ้าน และหัวไร่ปลายนา

๔.๓ ปัจจัย เงื่อนไขในการผลิต ผลตอบแทนที่ได้

ปัจจัยการผลิตเกษตรกรยังพึ่งปัจจัยภายนอกอยู่มากในการลงทุนการผลิต เช่นปุ๋ยเคมี ยา เคมี แต่ก็ไม่ถึงระดับรุนแรงนัก แต่ถ้าเป็นไปได้ควรส่งเสริมการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นเกษตรกรรมยั่งยืนจะดีกว่า เพื่อเป็นการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร สำหรับ เงื่อนไขในการผลิต มีเพียงการผลิตแคนตาลูปเท่านั้นที่มีการส่งเสริมการผลิตแบบมีเงื่อนไขว่า เมื่อได้รับ แล้วจะรับซื้อคืนในราคาที่กำหนด ส่วนการผลิตชนิดอื่นๆ ยังไม่พบ

ผลตอบแทนที่ได้ จากข้อมูลวัดผลผลิตข้าวในฤดูนาปีที่ผ่านมามีดังนี้

ผลผลิตข้าวของเกษตรกรเฉลี่ย ปี ๒๕๖๗

ตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

หมู่ที่		ข้าว กข.๑๕		มะลิ ๑๐๕		กข. ๖
๑		๕๘๑.๙๗		๕๘๑.๙๗		๕๒๓.๗๗
๒		๕๙๐.๙๓		๕๖๔.๐๖		๕๖๔.๐๖
๓		๔๙๒.๑๖		๕๑๙.๓		๕๒๓
๔		๔๘๓.๔๘		๕๖๔.๐๖		๖๖๒.๕๕
๕		๖๖๕.๕๘		๔๓๖.๒		๔๓๔.๖
๖		๔๒๙.๗๖		๔๑๖.๓๓		๔๒๑.๐๒
๗		๓๕๘.๑๓		๕๑๙.๓๐		๕๕๕.๑๑
๘		๔๑๖.๕		๕๓๗.๒		๘๒๓.๗๑
๙		-		๕๘๑.๙๗		๔๑๑.๘๖
๑๐		-		๕๓๑.๔		๕๓๗.๘
๑๑		-		๔๐๒.๙		๔๔๗.๖๗
๑๒		-		๔๕๓.๒		๔๔๖.๒
๑๓		-		๔๔๑.๖		๔๓๘.๒
	เฉลี่ย	๔๗๗.๓๑		๕๐๒.๕๒		๕๒๒.๒๗

แผนถ่ายทอดและเผยแพร่เทคโนโลยี

[illegible]

บทที่ ๕ แนวทางพัฒนาชุมชน

๕.๑ แผนพัฒนาการเกษตรของตำบล

- แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี
- แผนการลงทุนแผนธุรกิจชุมชน
- แผนพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม(แผนปรับปรุงพื้นที่ทรัพยากร)
-

๕.๒ สรุปแผนแต่ละด้าน

แผน	โครงการ/ กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ (ระบุชื่อกลุ่ม/ องค์กร)	แหล่ง งบประมาณ	ตัวชี้วัด
๑.แผน ถ่ายทอดฯ	๑.โครงการศูนย์ เรียนรู้การเกษตร พอเพียง	-เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกทักษะ ในการผลิตพืช สัตว์ ประมงและนำ ความรู้ไปปฏิบัติได้ -เพื่อให้เกษตรกรได้มีอาหารบริโภค เพียงพอในครัวเรือน - เพื่อเพิ่มรายได้และลดความเสี่ยง ให้แก่เกษตรกร - เพื่อพัฒนาระบบการผลิตและ คุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน	-คัดเลือกเกษตรกรเป้าหมายที่ ประสบผลสำเร็จเข้าร่วมโครงการฯ -สนับสนุนงบประมาณ -ดำเนินการถ่ายทอดความรู้โดย วิทยากรเกษตรกร(เกษตรกรผู้จัดทำ แปลง) - คัดเลือกเกษตรกรและพื้นที่ เป้าหมาย - จัดอบรมเกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ - สนับสนุนปัจจัยการผลิต	-สนง.เกษตรอำเภอ , -ศูนย์บริการฯ -อบต.	อบต.	-เกษตรกรที่เข้าโครงการ สามารถนำความรู้ที่ ได้รับไปปฏิบัติได้
	๒.โครงการ ส่งเสริมการปลูก ข้าวโพดฝักสด			-สนง.เกษตรอำเภอ , -ศูนย์บริการฯ -อบต.	อบต.	เกษตรกรที่เข้าโครงการ สามารถนำความรู้ที่ ได้รับไปปฏิบัติได้

แผน	โครงการ/ กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ (ระบุชื่อกลุ่ม/ องค์กร)	แหล่ง งบประมาณ	ตัวชี้วัด
	๓.โครงการ ส่งเสริมการปลูก ข้าวปลอดภัยจาก สารพิษ GAP พืช	เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุน การผลิตจากการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมี ฮอร์โมน จากการสังเคราะห์และ เพื่อสุขภาพที่ดีของผู้ผลิตและ ผู้บริโภคและผลิตสินค้าคุณภาพ ตรงตามความต้องการของตลาด	๑.คัดเลือกเกษตรกรเป้าหมายเข้า ร่วมโครงการฯ ๒.ให้ความรู้ตามกระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร ๓.ตรวจติดตามตามกระบวนการผลิต ๔.ออกใบรับการผลิพืช GAP	สนง.เกษตร อำเภอ , อบต. ศูนย์บริการฯ	กรมส่งเสริม การเกษตร. อบต.	-เกษตรกรปฏิบัติตาม เกณฑ์ข้อกำหนดGAP -ผลผลิตมีคุณภาพแปล อดภัยต่อผู้บริโภค
	๔.โครงการ ส่งเสริมการปลูก กล้วยหอมทอง	เพื่อเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และ สนับสนุนการส่งเสริมตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง แก้ไขปัญหา สภาพแวดล้อมและสภาวะโลกร้อน ในพื้นที่	-สนับสนุนหน่อพันธุ์กล้วยเพาะเลี้ยง เนื้อเยื่อ - อบรมเกษตรกร - ศึกษาดูงานการปลูกกล้วย	อบต. ศูนย์บริการฯ	อบต.	เกษตรกรมีรายได้ เพิ่มขึ้น มีแหล่งผลิต กล้วยในพื้นที่ตำบล/ อำเภอเพิ่มขึ้น มี ผลผลิตกล้วยคุณภาพ เพื่อการบริโภคและ จำหน่ายเพิ่มขึ้น มี สภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น เกษตรกรได้มี
	โครงการ/ กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แหล่ง งบประมาณ	ตัวชี้วัด
	๕. โครงการ จัดตั้งกองทุน เมล็ดพันธุ์ข้าว	การผลิตข้าวที่มีคุณภาพ เป็นที่ ต้องการของตลาด ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ รวมทั้งเพื่อการ	- สํารวจความต้องการใช้เมล็ดพันธุ์ดี ของเกษตรกร และคัดเลือกตัว เกษตรกรผู้ร่วมโครงการโดยพิจารณา	อบต. ศูนย์บริการฯ	อบต.	- เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ ข้าวพันธุ์ดีใช้ในการ เพาะปลูกทุกครัวเรือน

	ตำบลหนองบ่อ	บริโภคในครัวเรือน ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาลในการที่จะพัฒนาสินค้าด้านการเกษตร	จากเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยจากรายชื่อเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนผู้ยากจนก่อน -จัดซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าว			
๒.แผนธุรกิจ	๑.โครงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนปลูกหม่อนเลี้ยงไหม	-รักษาประเพณีวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมายาวนาน สร้างอาชีพสร้างรายได้ เพื่อเป็นการสืบสานอาชีพดั้งเดิม ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น และสร้างเสริมรายได้แบบเศรษฐกิจพอเพียง	๑.ประชุมชี้แจงเกษตรกรคัดเลือกพื้นที่ร่วมโครงการหมู่บ้านละ ๑๐ ราย ๒.ดำเนินการขอสนับสนุนพันธุ์หม่อน ๓.สนับสนุนอาคารแสดงผลิตภัณฑ์และจำหน่ายสินค้า	อบต. ศูนย์ไหมแห่งชาติ ศูนย์บริการฯ	อบต. ศูนย์ไหมแห่งชาติ	๑.เกษตรกรมีรายได้แบบเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น ๒.รักษาสืบสานอาชีพดั้งเดิม ประเพณีวัฒนธรรมให้คงอยู่ในท้องถิ่น
๓.แผนพัฒนาทรัพยากร	๑.โครงการส่งเสริมการทำและใช้ปุ๋ยอินทรีย์	ทำให้ชีวิตและสิ่งแวดล้อมมีความปลอดภัยจากสารเคมีและเป็นการลดต้นทุนการผลิต	- อบรมเกษตรกรเรื่องการทำสารสกัดชีวภาพ -อุปกรณ์สนับสนุนเกษตรกรในการทำสารสกัดชีวภาพ	ศูนย์บริการฯ อบต. พัฒนาที่ดิน	อบต. พัฒนาที่ดิน	จำนวน ๑๓ หมู่บ้าน ๑ ละ ๒๐ ราย รวม ๒๔๐ คน ได้รับการส่งเสริมให้ความรู้การผลิตปุ๋ย

บทที่ ๖ โครงการและกิจกรรม

๖.๑ โครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วยกรมส่งเสริมการเกษตรได้วางระบบส่งเสริมการเกษตรเพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบลให้มีความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานในพื้นที่แบบมีส่วนร่วม ซึ่งเกษตรกรจะเป็นผู้กำหนดแนวทางการพัฒนาของตนเองบนพื้นฐานของภูมิปัญญา และวัฒนธรรมชุมชน โดยใช้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นกลไกในการปฏิบัติงาน โครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียงจะเป็นแหล่งเครือข่ายแหล่งวิชาการและเทคโนโลยีการเกษตรสาขาต่างๆให้แก่เกษตรกรในพื้นที่เพื่อให้เกษตรกรที่สนใจได้เรียนรู้และฝึกทักษะความชำนาญที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ภายใต้เทคโนโลยีการผลิตและการจัดการที่เหมาะสม

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกทักษะในการผลิตพืช สัตว์ ประมง ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
๒. เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้และสามารถนำไปปฏิบัติได้ในด้านพืช สัตว์ ประมง
๑. เพื่อให้เกษตรกรมีอาหารบริโภคเพียงพอในครัวเรือน

๓. เป้าหมาย ๑ แปลง/ ๑ ราย

๔. พื้นที่ดำเนินการ ตำบลหนองบ่อ

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ดำเนินการตั้งแต่ ตุลาคม ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๖๙

๖. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุบลราชธานี, องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ, ศูนย์บริการฯ

แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบโครงการ
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑.เสนอโครงการ	→												ศูนย์บริการฯ,อบต. สนง.เกษตร อบต. ศูนย์บริการฯ,อบต. สนง.เกษตร ศูนย์บริการฯ อบต.
๒.อนุมัติโครงการ		→											
๓.ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกร			→										
๔.ดำเนินงาน							→						
๕.ประเมินผล												→	

วิธีดำเนินการ

๑. ประชุมชี้แจงคัดเลือกพื้นที่เกษตรกรที่ร่วมโครงการ
๒. รับสมัครเกษตรกรเข้าเรียนรู้ รุ่นละ ๕ -๑๐ ราย
๓. จัดหาวัสดุสนับสนุนแปลงและวัสดุฝึก

๙. งบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๑๐. ผลตอบแทนของโครงการ

- ๑.เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้นำความรู้ไปปฏิบัติในไร่นาตนเองตามแนวเศรษฐกิจ พอเพียง เพื่อลดรายจ่ายเพิ่มรายได้และมีอาหารบริโภคเพียงพอ
- ๒.มีการพัฒนาแปลงเรียนรู้เป็นศูนย์การเรียนรู้การเกษตรพอเพียงชุมชน
- ๓.มีเวทีเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเกษตรกร อาสาสมัครเกษตร และเจ้าหน้าที่ในการผลิตพืช สัตว์ ประมง
- ๔.เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๖.๒ โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดฝักสด

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากพื้นที่ตำบลหนองบ่อมีพื้นที่จุดสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้าจำนวน ๓ จุดซึ่งเป็นพื้นที่ที่เกษตรกรใช้ทำนาปรังเนื่องจากประสบปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝนเป็นประจำทุกปีแต่ต้องใช้น้ำมากเป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิต จึงเห็นควรส่งเสริมการปลูกข้าวโพดฝักสดในพื้นที่ดังกล่าวเพราะเป็นอายุสั้นใช้น้ำน้อย และให้ผลตอบแทนแก่เกษตรกรผู้ปลูกอยู่ในเกณฑ์ดีและตลาดท้องถิ่นมีความต้องการได้แก่ข้าวโพดหวาน ข้าวโพดข้าวเหนียว และข้าวโพดเทียน เพื่อเป็นรายได้เสริมหลังจากการทำนาปีและเป็นการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้และลดความเสี่ยงให้แก่เกษตรกร

๒. เพื่อพัฒนาระบบการผลิตและคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐานการส่งออก

๓. เป้าหมาย ทุกหมู่บ้าน จำนวน ๑๓ หมู่บ้าน

๔. ระยะเวลา ต.ค.๒๕๖๗ – ก.ย.๒๕๖๘

๕. กิจกรรมที่ต้องดำเนินงาน

๑. อบรมเกษตรกร ๑๓๐ ราย

๒. ส่งเสริมการปลูกข้าวโพดหวาน ข้าวโพดข้าวเหนียว และข้าวโพด

๓. สนับสนุนปัจจัยการผลิต

๖. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ โครงการ
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑.เสนอโครงการ	→												ศูนย์บริการฯ อบต.
๒.อนุมัติโครงการ		→											
๓.ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกร			→										ศูนย์บริการฯ อบต.
๔.ดำเนินงาน							→						
๕.ประเมินผล												→	เกษตรกร ศูนย์บริการฯ อบต.

๗. งบประมาณ

๑. ค่าปัจจัยการผลิต ประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ บาท

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรร่วมโครงการ จะมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. มีแหล่งผลิตข้าวโพดฝักสดคุณภาพดีและปลอดภัยตามกระบวนการ GAP

๓. เกษตรกรมีทางเลือกใหม่ในการประกอบอาชีพ

๖.๓. โครงการส่งเสริมการทำและใช้ปุ๋ยอินทรีย์

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตการเกษตรของเกษตรกรในปัจจุบัน มีต้นทุนการผลิตต่อไร่สูงประกอบกับเกษตรกรใช้สารเคมีทั้งปุ๋ยและยาฆ่าแมลงศัตรูพืชทำให้เป็นอันตรายต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อมโดยการส่งเสริมการทำและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เป็นโครงการหนึ่ง ที่จะทำให้ชีวิตและสิ่งแวดล้อมมีความปลอดภัยจากสารเคมีและเป็นการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรนอกจากนั้น ยังเป็นการนำผลผลิตในส่วนที่เหลือใช้และกลับมาทำเป็นอินทรีย์ สารสกัดป้องกันกำจัดศัตรูพืชอีกโครงการหนึ่งด้วย

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มรายได้ในครัวเรือน
๒. เพื่อเป็นการลดสารเคมีตกค้างในผลผลิต
๓. เพื่อเป็นการรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ
๔. เพื่อเป็นการนำทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์

๓. เป้าหมาย ๑๓ หมู่บ้าน

๔. พื้นที่ดำเนินการ ๑๓ หมู่บ้าน

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ดำเนินการตั้งแต่ ตุลาคม ๒๕๖๔- ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

๖. ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานเกษตรอำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ

๗. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบโครงการ
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑.เสนอโครงการ	→												ศูนย์บริการฯ พัฒนาที่ดิน อบต. พัฒนาที่ดิน
๒.อนุมัติโครงการ		→											
๓.ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกร			→										ศูนย์บริการฯ อบต. พัฒนาที่ดิน
๔.ดำเนินงาน												→	
๕.ประเมินผล												→	ศูนย์บริการฯ อบต.

๘. วิธีดำเนินการ

๑. ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรร่วมโครงการหมู่บ้านละ ๒๐ ราย รวม ๒๔๐ คน
๒. อบรมเกษตรกรเรื่องการทำสารสกัดชีวภาพ ๑ วัน เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท
๓. ทัศนศึกษาดูงานการทำและใช้สารสกัดชีวภาพ ๑ วัน เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท
๔. ซื้ออุปกรณ์สนับสนุนเกษตรกรในการทำสารสกัดชีวภาพ ๕๐,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๙. งบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ, องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี

๑๐. ผลตอบแทนของโครงการ

๑. เกษตรกรมีการบริโภคผลผลิตการเกษตรที่ปลอดภัยและมี
๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตค่าใช้จ่าย
๓. เป็นการรักษาสภาพสมดุลทางธรรมชาติ

๖.๔.โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวปลอดภัยจากสารพิษ

๑.) หลักการและเหตุผล

การผลิตพืชในปัจจุบันการพึ่งพาปัจจัยการผลิตจากภายนอกเข้าสู่ระบบการผลิตเพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณผลผลิตให้สูงขึ้น และมุ่งการผลิตเพื่อการค้า การใช้ปุ๋ยเคมี เข้ามาแทนปุ๋ยอินทรีย์ที่ได้จากพืชและสัตว์ ใช้ฮอร์โมนเร่งการเจริญเติบโตใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูพืช, วัชพืชในระบบการผลิต จนทำให้เกิดปัญหาหลาย ๆ ด้านตามมา เช่น ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ขาดความสมดุลของระบบนิเวศน์ เกิดการตกค้างของสารเคมีในผลผลิต, ดิน, น้ำ เกิดภาวะสุขภาพเสื่อมโทรมจากการได้รับการปนเปื้อนของสารเคมีในผลผลิตที่ใช้บริโภคต่าง ๆ

ตำบล หนองบ่อ ได้ตระหนักถึงปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาการผลิต โดยให้การผลิตสินค้าปลอดภัยจากสารพิษ เป็นยุทธศาสตร์หนึ่ง ของตำบลและเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตจากการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมี ฮอร์โมน จากการสังเคราะห์และเพื่อสุขภาพที่ดีของผู้ผลิตและผู้บริโภค จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกข้าวปลอดภัยจากสารพิษ

๒.) วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมการผลิตข้าวมะลิ ๑๐๕ ปลอดภัยจากสารพิษ ให้เป็นไปอย่างกว้างขวางในตำบล หนองบ่อ
๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิตจากการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมี
๓. เพื่อสร้างรายได้ให้เกษตรกร
๔. เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

๓.) เป้าหมาย

- ดำเนินการในพื้นที่ ตำบล หนองบ่อ จำนวน ๑๓ หมู่บ้านๆ ละ ๑๕ ราย ๆละ ๑๐ ไร่
- รวมพื้นที่ ๑,๙๕๐ ไร่

๔.) ลักษณะกิจกรรมโครงการมีดังนี้

- ๔.๑ ฝึกอบรมศึกษาดูงาน
- ๔.๒ การตรวจสอบรับรองมาตรฐาน (ฝ่ายวิชาการ)

๕.) วิธีการดำเนินการ

๕.๑ อบต.ร่วมกับคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล คัดเลือกเกษตรกรเป้าหมายเข้าร่วมโครงการฯ วางแผนการผลิต และความต้องการของเกษตรกร เช่น

- อบรมศึกษาดูงาน
- สำรวจความต้องการความจำเป็นในการผลิตเพื่อสนับสนุนปัจจัยการผลิต ให้เป็นแปลงตัวอย่างเริ่มต้น เช่น พันธุ์ปุ๋ยพืชสด, ปุ๋ยอินทรีย์ ฯลฯ แล้วรวบรวมเสนอ อบต. พิจารณาดำเนินการจัดซื้อ

๕.๒ ติดตามให้ความรู้กระบวนการผลิต ตามวิธีการของกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง

๕.๓ คณะกรรมการศูนย์ ฯ ประสานฝ่ายวิชาการในการตรวจรับรองมาตรฐาน และประสานการรับซื้อผลผลิตกับโรงสีที่เข้าร่วมโครงการ

๖.) ระยะเวลาดำเนินการ

- ตุลาคม ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๖๙

๗.) ผู้รับผิดชอบโครงการ

- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ และศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองบ่อ

รายละเอียดงบประมาณ

- งบฝึกอบรมของเกษตรกร ๑๕๐ บาท/ราย/ครั้งจำนวน๑๙๕ ราย

เป็นเงิน

๒๙,๒๕๐ บาท

- เมล็ดพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ จำนวน ๑,๙๕๐ ไร่ๆละ ๕ กก จำนวน ๙,๗๕๐กก. ไร่ละ ๑๕ บาท. รวมเป็นเงิน ๑๔๖,๒๕๐ บาท

- ปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๑๙๕,๐๐๐ กก.ๆ ละ ๗ บาท เป็นเงิน ๑,๓๖๕,๐๐๐บาท

รวมเป็นเงิน

๑,๕๑๐,๕๐๐ บาท

๗.) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองบ่อ
- สำนักงานเกษตรอำเภอฯ
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๘.) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ เกษตรกรจะลดต้นทุนในการผลิต

๘.๒ เป็นการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร

๘.๓ เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

๘.๔ จะมีข้าวมะลิ ๑๐๕ ปลอดภัยจากสารพิษบริโภค

๖.๕ โครงการส่งเสริมการปลูกกล้วยหอมทอง

๑. ชื่อโครงการ ส่งเสริมการปลูกกล้วยหอมทอง

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ

๓. หลักการและเหตุผล

ด้วยสภาพพื้นที่ตำบลหนองบ่อ มีพื้นที่ทั้งหมด ๓๑,๖๒๕ ไร่ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด ๑,๑๕๕ ครัวเรือน อาชีพหลักของเกษตรกรคือทำการเกษตร องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ เล็งเห็นว่า การส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกกล้วย เป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และสนับสนุนการส่งเสริมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง แก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อมและสภาวะโลกร้อนในพื้นที่

๔. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และสนับสนุนการส่งเสริมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
๒. เพื่อเพิ่มกิจกรรมการผลิตและผลผลิตการเกษตรแก่เกษตรกร
๓. เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และสภาวะโลกร้อน

๕. เป้าหมาย

จำนวน ๑๓ หมู่บ้าน เกษตรกร ๒๖๐ ครัวเรือน พื้นที่ ๑๓๖ ไร่ จำนวน ๑๓,๖๐๐ ต้น

๖. ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ

๗. งบประมาณดำเนินการ

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ สนับสนุนงบประมาณ จำนวน ๒๐๔,๕๐๐ บาท (สองแสนสี่พันห้าร้อยบาทถ้วน)

๘. รายละเอียดงบประมาณ

๘.๑ ค่าหน่อพันธุ์กล้วยหอมทอง จำนวน ๕,๔๔๐ ต้น ราคาต้นละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๑๖๓,๒๐๐ บาท

๘.๒ อบรมเกษตรกร จำนวน ๒๖๐ คนๆ ละ ๗๕ บาท เป็นเงิน ๑๙,๕๐๐ บาท

๘.๓ ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๖ ชั่วโมง ๗๕ บาท เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท

๘.๔ ศึกษาดูงานการปลูกกล้วย ๑๐ คน ๒ วัน ๒๐,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๒๐๔,๕๐๐ บาท (สองแสนสี่พันห้าร้อยบาทถ้วน)

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
๒. มีแหล่งผลิตกล้วยในพื้นที่ตำบล/อำเภอเพิ่มขึ้น
๓. มีผลผลิตกล้วยคุณภาพเพื่อการบริโภคและจำหน่ายเพิ่มขึ้น
๔. มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น

๖.๖ โครงการจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวตำบลหนองบ่อ

๑. หลักการและเหตุผล

การผลิตข้าวที่มีคุณภาพ เป็นที่ต้องการของตลาด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาลในการที่จะพัฒนาสินค้าด้านการเกษตร และเป็นความต้องการของเกษตรกรทุกรายที่ต้องการเปลี่ยนพันธุ์ข้าวปลูกในทุกๆ ปี เพราะปัจจัยพื้นฐานในการทำการเกษตรที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จจะต้องใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีในการปลูกเป็นอันดับแรก แต่ปัจจุบันในตำบลหนองบ่อ ซึ่งมีพื้นที่ทำนาประมาณ ๒๐,๓๕๘ ไร่ ยังไม่มีเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพดีที่เพียงพอสำหรับการเพาะปลูก แม้ว่าจะมีโครงการของทางราชการสนับสนุนการใช้เมล็ดพันธุ์ดีในท้องถิ่นแล้วก็ตาม การจัดซื้อจัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าวของเกษตรกรก็เป็นไปด้วยความไม่สะดวก เพราะห่างไกลจากแหล่งผลิต อีกทั้งเกษตรกรบางรายก็ไม่มีทุนเพียงพอด้วยปัญหาข้างต้น ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร จึงเห็นควรที่จะต้องจัดทำโครงการซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของเกษตรกรเพื่อจัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อการเพาะปลูกให้ครอบคลุมพื้นที่ทำนาของตำบลหนองบ่อ โดยใช้กลยุทธ์ในการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร เพื่อบริหารกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวที่จะเกิดขึ้น และเป็นการยกระดับคุณภาพและผลผลิตข้าวโดยรวมของตำบลให้มีปริมาณและคุณภาพมากยิ่งขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวของตำบลหนองบ่อ ขึ้น สำหรับการจัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีและเมล็ดพันธุ์พืชที่ใช้ปลูกหลังการทำนา ตามความต้องการของเกษตรกรในท้องถิ่นได้อย่างเพียงพอ

๒.๒ จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาเพื่อบริหารกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวแบบยั่งยืน

๒.๓ ยกระดับคุณภาพและผลผลิตข้าวโดยรวมของตำบลหนองบ่อ ให้มีปริมาณและคุณภาพมากยิ่งขึ้น

๓. เป้าหมาย

๓.๑ เกษตรกรผู้ทำนาในตำบลหนองบ่อ ได้รับเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีสำหรับเพาะปลูกครอบคลุม ๑๐% ของพื้นที่ในปี ๒๕๖๗ และเพิ่มขึ้นทุกปีเป็น ๓๐% ของพื้นที่ในปี ๒๕๖๘

๓.๒ เกิดกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวตำบลหนองบ่อ จำนวนเงินประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท และเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนเงิน ประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ บาท ในปี ๒๕๖๗

๓.๓ เกิดการแลกเปลี่ยนพันธุ์ข้าวในตำบล ได้ครอบคลุมพื้นที่ในปี ๒๕๖๘

๔. แผนและวิธีดำเนินการ

๔.๑ สำรวจความต้องการใช้เมล็ดพันธุ์ดีของเกษตรกร และคัดเลือกตัวแทนเกษตรกรผู้ร่วมโครงการโดยพิจารณาจากเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยจากรายชื่อเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนผู้ยากจนก่อน

๔.๒ จัดซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าว

๔.๓ จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาตำบลหนองบ่อ โดยรับสมาชิกจากทุกหมู่บ้านและให้สมาชิกในแต่ละหมู่บ้านคัดเลือกตัวแทน หมู่บ้านละ ๒ คน เพื่อเป็นคณะกรรมการในการบริหารกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวตำบลหนองบ่อ ต่อไป

๔.๔ แจกจ่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวแก่สมาชิกจากบัญชีที่ได้รับการพิจารณาให้ร่วมในโครงการฯ ของแต่ละปีโดยเป็นการให้ยืมเมล็ดพันธุ์ข้าวสำหรับปลูกและต้องชำระคืนเป็นผลผลิตข้าว จำนวน ๒ เท่า ของน้ำหนักเมล็ดพันธุ์ที่ได้รับ

๔.๕ ตัวแทนหมู่บ้านซึ่งเป็นคณะกรรมการของกลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาตำบลหนองบ่อ จัดเก็บ
ผลิตผลข้าวคืนตามบัญชีการยืมเมล็ดพันธุ์ข้าวของเกษตรกร เมื่อรวบรวมได้ครบทุกหมู่บ้านให้
พิจารณาจำหน่ายผลิตผลข้าวและนำเงินเพื่อจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวดำบลต่อไป

๔.๖ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร จัดให้มีการประชุมใหญ่ของกลุ่มเพื่อ
เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่ม และจัดทำระเบียบของกลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาตำบลหนองบ่อ
ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี

แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม	ปี ๒๕๖๗											
	มค	กพ	มีค	เมย	พค	มิย	กค	สค	กย	ตค	พย	ธค
๑.สำรวจความต้องการใช้เมล็ดพันธุ์และคัดเลือกเกษตรกร	↔											
๒.จัดซื้อจัดจ้างเมล็ดพันธุ์ข้าว		↔	↔									
๓.จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาตำบลหนองบ่อ			↔									
๔.จัดส่งเมล็ดพันธุ์ข้าว				↔								
๕.จัดเก็บผลิตผลข้าวคืน และจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวดำบล												↔
๖.จัดประชุมใหญ่คณะกรรมการบริหารของกลุ่มฯ			↔									

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๕.๑ เกษตรกรในตำบล ได้รับเมล็ดพันธุ์ข้าวจำนวนประมาณ ๑๐,๐๐ กิโลกรัม เพื่อใช้ในการเพาะปลูกจำนวน ประมาณ ๒,๐๐๐ ไร่ (อัตรา ๕ กก./ไร่) คิดเป็นประมาณ ๑๕% ของพื้นที่ปลูกข้าวของตำบล

๕.๒ เกษตรกรมีการรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาตำบล และมีกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวดำบล สำหรับซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวและเมล็ดพันธุ์พืชที่ใช้ปลูกหลังฤดูทำนาในปีต่อไป แบบยั่งยืน

๕.๓ จะเกิดการกระจายข้าวพันธุ์ดี โดยการแลกเปลี่ยนพันธุ์ข้าวของเกษตรกรในท้องถิ่นซึ่งเป็นผลให้คุณภาพและผลิตผลข้าวโดยภาพรวมของตำบลดีขึ้น

๖.๗ โครงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากเกษตรกรตำบลหนองบ่อมีอาชีพเสริมดั้งเดิมคือการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม มาตั้งแต่บรรพบุรุษ เป็นประเพณีวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมายาวนาน จนเป็นที่เชิดหน้าชูตาของตำบล และสร้างอาชีพสร้างรายได้ปีละหลายล้านบาท เพื่อเป็นการสืบสานอาชีพดั้งเดิม ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น และสร้างเสริมรายได้แบบเศรษฐกิจพอเพียงให้ยั่งยืนสืบไป

๓. วัตถุประสงค์

๑.สร้างเสริมรายได้แบบเศรษฐกิจพอเพียงให้ยั่งยืนสืบไป

๒.เพื่อเป็นการสืบสานอาชีพดั้งเดิม ประเพณีวัฒนธรรม

๓. เป้าหมาย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนปลูกหม่อน เลี้ยงไหม และแปรรูป

๔. พื้นที่ดำเนินการ จำนวน ๑๓ หมู่บ้าน หมู่บ้านละ ๑๐ ไร่ รวม ๑๓๐ ไร่

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ดำเนินการตั้งแต่ ตุลาคม ๒๕๖๙ - กันยายน ๒๕๗๐

๖. ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองบ่อ , องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ ศูนย์ไหมแห่งชาติอุบลราชธานี

แผนการ

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบโครงการ
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑.เสนอโครงการ	→												ศูนย์บริการฯ ศูนย์ไหมแห่งชาติ อบต. ศูนย์ไหมแห่งชาติ ศูนย์บริการฯอบต. ศูนย์ไหมแห่งชาติ
๒.อนุมัติโครงการ		→											
๓.ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกร			→										
๔.ดำเนินงาน							→						
๕.ประเมินผล												→	
													ศูนย์บริการฯอบต. ศูนย์ไหมแห่งชาติ

วิธีดำเนินการ

๔. ประชุมชี้แจงเกษตรกรคัดเลือกพื้นที่ร่วมโครงการหมู่บ้านละ ๑๐ ราย

๕. ดำเนินการขอสนับสนุนพันธุ์หม่อน

๖. ดำเนินการขอสนับสนุนพันธุ์ไหม

๙. งบประมาณ ค่าจัดทำแปลงหม่อน จำนวน ๑๓๐ไร่ ไร่ละ ๕,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๖๕๐,๐๐๐ บาท

๑๐. ผลตอบแทนของโครงการ

๑.เกษตรกรมีรายได้แบบเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น

๒.รักษาสืบสานอาชีพดั้งเดิม ประเพณีวัฒนธรรมให้คงอยู่ในท้องถิ่น

บัญชีสรุปโครงการพัฒนาและงบประมาณ
ตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (พ.ศ. ๒๕๖๗-๒๕๗๐)
ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

แผนงาน/โครงการ	ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		รวม ๓ ปี	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)
แผนการลงทุน (แผนธุรกิจชุมชน)	๗	๒,๔๘๑,๐๐๐	๗	๒,๔๘๑,๐๐๐	๗	๒,๔๘๑,๐๐๐	๗	๒,๔๘๑,๐๐๐
แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร	๑	๓๙๐,๐๐๐	๑	๓๙๐,๐๐๐	๑	๓๙๐,๐๐๐	๑	๓๙๐,๐๐๐
รวม	๘	๒,๘๗๑,๐๐๐	๘	๒,๘๗๑,๐๐๐	๘	๒,๘๗๑,๐๐๐	๘	๒,๘๗๑,๐๐๐

รายละเอียดโครงการพัฒนาและงบประมาณ
ตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (พ.ศ.๒๕๖๗-๒๕๗๐)
ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตโครงการ)	งบประมาณและที่มา			ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
			๒๕๖๗ (บาท)	๒๕๖๘ (บาท)	๒๕๖๙ (บาท)		
๑. ส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ - อบรมเกษตรกร	- ลดต้นทุนการผลิต - ปรับปรุงบำรุงดิน - เพิ่มรายได้และลดรายจ่าย	๓๙๐ ราย	๓๙๐,๐๐๐	๓๙๐,๐๐๐	๓๙๐,๐๐๐	- เกษตรกรปลอดภัยจากสารพิษ - โครงสร้างของดินดีขึ้น - รักษาสมดุลทางธรรมชาติ	- กรมส่งเสริมการเกษตร - อบต.หนองบ่อ

รายละเอียดโครงการพัฒนาและงบประมาณ
ตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (พ.ศ.๒๕๖๗-๒๕๗๐)
ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตโครงการ)	งบประมาณและที่มา			ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
			๒๕๖๗ (บาท)	๒๕๖๘ (บาท)	๒๕๖๙ (บาท)		
๑. โครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง	- เป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกทักษะด้าน พืช สัตว์ ประมง - เกษตรกรมีอาหารบริโภคเพียงพอ ในครัวเรือน	๑ แปลง	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	-เกษตรกรนำความรู้ไปปฏิบัติใน ไร่นาตนเอง -เกษตรกรมีแปลงเรียนรู้ตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง	- อบต. หนองบ่อ
๒. ส่งเสริมการทำและใช้ปุ๋ยอินทรีย์	- ลดต้นทุน - ลดสารเคมี รักษาสมดุล - ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น	๑๓ หมู่	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	-เกษตรกรผลิตปุ๋ยอินทรีย์ราคาถูก -เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการ ผลิตปุ๋ย	- กรมส่งเสริมการเกษตร - อบต.หนองบ่อ
๓. ส่งเสริมการปลูกข้าวปลอดภัยจากสารพิษ	- มีข้าวปลอดภัยบริโภค - เพิ่มมูลค่า	๑๓ หมู่ ๕๘๕ ราย	๑,๕๔๐,๕๐๐	๑,๕๔๐,๕๐๐	๑,๕๔๐,๕๐๐	-เกษตรกรมีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง	- ศูนย์บริการฯหนองบ่อ - อบต.หนองบ่อ
๔. ส่งเสริมการปลูกข้าวโพดฝักสด	- สุขภาพปลอดภัย - ลดความเสี่ยง,เพิ่มรายได้ - พัฒนาระบบการผลิต	๓๙๐ ไร่	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	- ผลผลิตมีคุณภาพ - เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น - เกษตรกรมีทางเลือกใหม่ในการ ประกอบอาชีพ	- กรมส่งเสริมการเกษตร - ศูนย์บริการฯหนองบ่อ - อบต.หนองบ่อ
๕. ส่งเสริมการปลูกกล้วย	- ลดค่าใช้จ่าย - เพิ่มรายได้ - ชีวิตปลอดภัย	๑๓ หมู่ ๒๖๐ ครัวเรือน ๑๓๖ ไร่	๒๐๔,๕๐๐	๒๐๔,๕๐๐	๒๐๔,๕๐๐	- เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น	- อบต.หนองบ่อ

รายละเอียดโครงการพัฒนาและงบประมาณ
ตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (พ.ศ.๒๕๖๗-๒๕๗๐)
ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

แผนการลงทุน/ธุรกิจชุมชน							
โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตโครงการ)	งบประมาณและที่มา			ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
			๒๕๖๗ (บาท)	๒๕๖๘ (บาท)	๒๕๖๙ (บาท)		
๖. กองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าว	- มีเมล็ดพันธุ์ดีในชุมชน	๑๐,๐๐๐ กก.	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	- เสริมรายได้แบบเศรษฐกิจพอเพียง	- ศูนย์บริการฯ
๗. พัฒนาวิสาหกิจชุมชน ปลุกหมอนเลี้ยงไหม	- เสริมรายได้แบบเศรษฐกิจพอเพียง - สืบสานอาชีพดั้งเดิมประเพณีและวัฒนธรรม	๑๓๐ ไร่ ๑๓ หมู่บ้าน	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	- สืบสานอาชีพดั้งเดิม	- อบต.หนองบ่อ - ศูนย์ไหมแห่งชาติ

ภาคผนวก

กระบวนการจัดเวทีชุมชนและแผน

ครั้งที่	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	จำนวนชาวบ้าน ที่เข้าร่วมทั้งหมด	จำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมด		จำนวนผู้นำชาวบ้าน (ระบุชื่อ/ตำแหน่ง)	ผลที่ได้รับ
			ชื่อหน่วยงาน	จำนวน		
๑	- สร้างจิตสำนึก - มอบภารกิจ	๑๐๐ คน	- สำนักงานเกษตร อำเภอ - อบต.	๑ คน ๒ คน	- ผู้ใหญ่บ้าน, ผู้ช่วย, อบต. - กรรมการหมู่บ้าน หมู่ละ ๕ คน - คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการ และถ่ายทอดฯ - อาสาสมัครเกษตร	- ร่วมวิเคราะห์ แนวทางพัฒนาการ เกษตรระดับ หมู่บ้าน - ฝันของบุคคล - ฝันของชุมชน - ฝันที่เป็นไปได้
๒	- ศึกษาวิเคราะห์ - เสนอปัญหา - จัดลำดับความสำคัญของ ปัญหา	๑๐๐ คน	- สำนักงานเกษตร อำเภอ - อบต.	๑ คน ๑ คน	- ผู้ใหญ่บ้าน, ผู้ช่วย, อบต. - กรรมการหมู่บ้าน หมู่ละ ๕ คน - คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการ และถ่ายทอดฯ - อาสาสมัครเกษตร	สรุปปัญหา รวมของตำบล จากการจัดทำ แผนสนับสนุน กิจกรรม

กระบวนการจัดเวทีชุมชนและแผน (ต่อ)

๓	- เสนอแนวทางพัฒนา - จัดทำแผนพัฒนา - โครงการสนับสนุนแผนฯ	๑๐๐ คน	- สำนักงานเกษตรอำเภอ - อบต.	๑ คน ๒ คน	ผู้ใหญ่บ้าน,ผู้ช่วย,อบต. -กรรมการหมู่บ้าน หมู่ละ ๕ คน -คณะกรรมการบริหาร ศูนย์บริการและถ่ายทอดฯ -อาสาสมัครเกษตร	-สรุปแนวทางพัฒนาการ เกษตรที่สำคัญ -จัดอันดับความสำคัญ ของชุมชน -นำเสนอระดับตำบล
๔	- โครงการสนับสนุนแผนฯ - ประชาพิจารณ์แผนฯ - จัดทำรูปเล่ม	๑๐๐ คน	- สำนักงานเกษตรอำเภอ - อบต.	๑ คน ๒ คน	ผู้ใหญ่บ้าน,ผู้ช่วย,อบต. -กรรมการหมู่บ้าน หมู่ละ ๕ คน -คณะกรรมการบริหาร ศูนย์บริการและถ่ายทอดฯ -อาสาสมัครเกษตร	-จัดทำโครงการ ขอรับการสนับสนุนจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำ รูปเล่มแผนพัฒนา การเกษตรระดับตำบล